İMANI ÇABUK ANLAMAK -3-

**Andolsun, size açıklayıcı ayetler,
sizden önce gelip geçenlerden bir örnek
ve takva sahipleri için bir öğüt indirdik.
(Nur Suresi, 34)**

HARUN YAHYA

Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı "Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.

Birinci Baskı: Eylül 1999
İkinci Baskı:Temmuz 2001
Üçüncü Baskı:Ağustos 2001
Dördüncü Baskı: Aralık 2005
Beşinci Baskı: Haziran 2006

ARAŞTIRMA
YAYINCILIK

Talatpaşa Mah. Emirgazi Caddesi
İbrahim Elmas İşmerkezi
A Blok Kat 4 Okmeydanı - İstanbul
Tel: (0 212) 222 00 88

Baskı: Entegre Matbaacılık
Sanayi Cad. No: 17 Yenibosna-İstanbul
Tel: (0 212) 451 70 70

www.harunyahya.org - www.harunyahya.net

İ Ç İ N D E K İ L E R

29. İnsanların din ahlakını yaşamadan mutlu
olmaları mümkün müdür?
30. Her insan din ahlakını yaşamakla sorumlu mudur?
31. Hz. İsa, Hz. Musa ve diğer peygamberler için "Müslüman"
ifadesini kullanmak doğru mudur?
32. İnsanların Allah'tan razı olmaları ne demektir?
33. Batıl inançları kabullenmek doğru olur mu?
34. Kuran, kıyamete kadar yaşayacak olan tüm insan
topluluklarına mı gönderilmiştir?
35. Hastalık, sakatlık, fakirlik ya da herhangi bir fiziksel
eksiklik karşısında şikayet etmek doğru olur mu?
36. Hesap gününde peygamberleri görebilecek miyiz?
37. Müminler cennette kimlerle beraber olacaktır?
38. İnsanın yapmadığı şeylerle övünmesinin Kuran'daki yeri nedir?
39. Müslümanların sanata bakış açısı nasıl olmalıdır?
40. Hikmet ne demektir?
41. Kuran'da Hz. Davud'a verildiği söylenen "anlatım
çarpıcılığı" ne anlama gelmektedir?
42. Allah inananlara imanlarından dolayı dünyada bir
karşılık verir mi?
43. Allah inkar edenlere dünyada bir karşılık verir mi?
44. İnsanlar arasında daha takva olanları ayırt etmek
mümkün müdür? Hangi tavırlar takva alametidir?
45. Bir başkasının günahını üstlenmek ve ahirette onun yerine
ceza çekmek söz konusu olabilir mi?
46. İslam'ı ve Kuran'ı başkalarına anlatmak ne şekilde olur?
47. Güzel ahlakın bir sınırı var mıdır? İnsan belli bir ahlaka
ulaştıktan sonra "bu kadar yeter" diyebilir mi?
48. Müslüman vaktini nasıl değerlendirir?
49. Din ahlakını anlatmanın karşılığında insanlardan bir
karşılık beklenebilir mi?
50. Kuran'da yetimlerin bakımı nasıl tarif edilmektedir?
51. İnsanın tam bilgi sahibi olmadığı konularda tartışması
doğru mudur?
52. Başkalarını sürekli uyaran, ancak söyledikleri şeyleri
kendileri uygulamayan kimseler Kuran'da nasıl tarif edilir?
53. İnsanlar genellikle sadece zorluk anında dua ederler.
Bu tavrın yanlışlığı, Kuran'da nasıl tarif edilir?
54. Allah bütün insan topluluklarına din ahlakını anlatan
bir uyarıcı/elçi göndermiş midir?

55. "Zanda bulunma" Kuran'da nasıl tarif edilmektedir?
56. İnsanların ibadetlerini yaşlılığa ertelemeleri doğru olur mu?
57. "Benim kalbim temiz" diyerek ibadetlerin ertelenmesi doğru olur mu?
58. Kuran'a göre daha önce gönderilen kutsal kitapların durumu nedir?
59. Kuran'da bahsi geçen "Kitap ehli" kimlerdir?
60. İnsanın dünyada yaptığı hatalarının karşılığını hemen almamasının hikmeti nedir?
61. İnsan aklından geçirdiği şeylerden de sorumlu olur mu?
62. Ölen bir kimsenin ardından üzülmek doğru olur mu?
63. İnsanın, çevresindeki bir kimsenin iman etmemesinden dolayı hüzne kapılması doğru mudur?
64. İnsanlara ahirette kimler şahitlik edecektir?
65. Gururlu ve kibirli bir insana karşı nasıl bir tavır göstermek gerekir?
66. Sabırsızlık, ümitsizlik gibi kavramların müminlerin hayatlarında yeri var mıdır?
67. "Dünya hayatına razı olmak" ne demektir?
68. İnsanın yakın bir akrabasının dini ibadetlerini yerine getirmesinin o insana bir faydası olur mu?
69. Din ahlakını bilen bir insanın bunu bir başkasına da anlatması gerekir mi? Sadece kendisinin yaşaması yeterli olur mu?
70. Çevreden ya da insanlardan çekinerek iyiliği tavsiye etmemek ve kötülükten men etmemek doğru olur mu?
71. Allah'ın Afüv ve Gaffar isminin tecellilerini nasıl görürüz?
72. Allah'ın Ganiy isminin tecellilerini nasıl görürüz?
73. Allah'ın Mühevvin isminin tecellilerini nasıl görürüz?
74. Allah'ın Şafi isminin tecellilerini nasıl görürüz?
75. Allah'ın Münzir isminin tecellilerini nasıl görürüz?
76. Allah'ın Kuran'da sevdiğini bildirdiği özellikler nelerdir?
77. Allah'ın Kuran'da sevmediğini bildirdiği özellikler nelerdir?
78. Evrimcilerin bir canlının doğar doğmaz kendi türünün özelliklerine ait bilgilere nasıl sahip olduğu, sergilediği bilinçli, planlı ve akılcı davranışların nasıl ortaya çıktığı sorularına verdikleri cevaplar nelerdir?
79. Evrimciler içgüdüyü nasıl tanımlarlar?
80. Doğada pek çok örneğini gördüğümüz fedakarlıklara, canlılar arasındaki yardımlaşmalara ve şefkat dolu davranışlara evrimciler nasıl bir açıklama getirmektedirler?

81. Canlılardaki fedakarlık ve benzeri davranışların evrim teorisi için önemli ve çözülemeyen birer sorun olmalarının asıl nedeni nedir?
82. Evrim teorisinin doğal seleksiyon mekanizması neden geçersizdir?
83. Her canlı doğar doğmaz kendi türüne özgü davranışlar göstermeye başlar. Bu davranışların tesadüflerle açıklanması mümkün müdür?
84. Canlılar fedakarlığı sadece kendi yavrularına karşı göstermezler. Aynı türün diğer bireylerinin yavrularının bakımıyla da aynı şekilde ilgilenirler. Bu da evrimciler açısından bir çelişki değil mi?
85. Doğadaki pek çok canlı kendisinden umulmayacak işleri büyük bir başarıyla gerçekleştirir. Bazen vücutlarında bir kimya fabrikası varmış gibi hareket ederler, bazen de en zor koşullara dayanacak mekanizmalarını kullanırlar. Evrimciler canlılardaki bu gibi tasarım örneklerine nasıl bir açıklama getirmektedirler?
86. Doğadaki canlılar kendi kendilerini tedavi etmeyi nasıl öğrenmiş olabilirler. Bu evrimcilerin iddia ettikleri gibi tesadüfen gelişmiş bir özellik olabilir mi?
87. Evrimciler ilkel bir bakteri hücresinin şartların zorlaması sonucunda fotosentez yapmaya başladığını ve evrimleşerek bitkileri oluşturduğunu iddia ederler. Bakterilerin böyle kompleks bir işlemi kendi kendilerine başlatmış olmaları mümkün müdür?
88. Evrimciler su yosunlarının kara bitkilerine dönüştüğünü iddia ederler. Bu iddia ne derece doğrudur?

YAZAR ve ESERLERİ HAKKINDA

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Harun Yahya'nın eserleri yaklaşık 30.000 resmin yer aldığı toplam 45.000 sayfalık bir külliyattır ve bu külliyat 41 farklı dile çevrilmiştir.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapağında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya olmasını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Kuran'ı ve Resulullah'ın sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu suretle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürütmeyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası olarak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Amerika'ya, İngiltere'den Endonezya'ya, Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Brezilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca, Çince, Kishwahili (Tanzanya'da kullanılıyor), Hausa (Afrika'da yaygın olarak kullanılıyor), Dhivelhi (Mauritus'ta kullanılıyor), Danimarkaca ve İsveççe gibi pek çok dile çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleşmesine vesile olmaktadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi

üslubun, akılcı ve ilmi yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme, kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunsalar da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya Külliyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazanç hedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusu olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesi, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çok geç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya Külliyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

OKUYUCUYA

•Bu kitapta ve diğer çalışmalarımızda evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yaratılışı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 140 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla bu teorinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımıza ulaştırılabilmesi ise zorunludur. Kimi okuyucularımız belki tek bir kitabımızı okuma imkanı bulabilir. Bu nedenle her kitabımızda bu konuya özet de olsa bir bölüm ayrılması uygun görülmüştür.

•Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular, Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedir. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır.

•Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmişe herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.

•Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.

•Bunun yanında, sadece Allah rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.

•Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğuna şahit olacaktır.

•Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat etmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheci ve ye'se sürükleyen anlatımlara

rastlayamazsınız.

1· Allah'a yakınlaşmak ne demektir?

Bir insanın Allah'a yakınlaşması, Allah'a olan sevgisinin, bağlılığının, Allah korkusunun, imanının ve inancının artması demektir. Hiçbir insan için Allah'a yakınlaşmanın bir sınırı yoktur. İnsanlar ahirette Allah'a olan yakınlıkları ölçüsünde karşılık alacaklar ve yine bu ölçüde sonsuz bir cennet hayatına kavuşacaklardır. Bu nedenle her insanın dünyadaki asıl yaşayış amacı Allah'ın bildirdiği şekilde bu konuda samimi bir gayret sarf etmek olmalıdır. Kuran'da müminlerin bu konuda gösterdikleri çabaya şöyle dikkat çekilmiştir:

Bedevilerden öyleleri de vardır ki, onlar Allah'a ve ahiret gününe iman eder ve infak ettiğini Allah Katında bir yakınlaşmaya ve elçinin dua ve bağışlama dileklerine (bir yol) sayar. Haberiniz olsun, bu gerçekten onlar için bir yakınlaşmadır. Allah da onları Kendi rahmetine sokacaktır. Şüphesiz Allah, bağışlayandır, esirgeyendir. (Tevbe Suresi, 99)

Böyle bir çaba sonucunda Allah'a yakınlaşan bir insanın Allah'a olan sevgisi ve bağlılığı daha da şiddetlenir, kalbinde Rabbimize karşı daha büyük bir coşku hisseder, Allah'ın razı olmayacağı bir tavır içerisine girmekten çok daha fazla korkar ve bu ölçüde de Allah'tan sakınır. Din ahlakına karşı bağlılığı, şevki ve dine hizmet etme isteği kuvvetlenir. Allah'a olan yakınlığın gücü arttıkça tüm bu sayılan özellikler de sürekli olarak artmaya devam eder.

2. Bir müminin Allah'a yakınlıkta hedefi ne olmalıdır?

Allah "Ey iman edenler, Allah'tan korkup-sakının ve (sizi) O'na (yaklaştıracak) vesile arayın; O'nun yolunda cehd edin (çaba harcayın), umulur ki kurtuluşa erersiniz." (Maide Suresi, 35) ayetiyle insanları Kendisine yakınlaşmak için yollar aramaya çağırmıştır. Bu nedenle bir müminin yaşamının en büyük hedefi Allah'ın bu çağrısı doğrultusunda çaba harcamak ve gelmiş geçmiş tüm insanlar arasında Allah'a en yakın kul olmaya çalışmaktır. Bu konuda müminlerin kendilerine örnek aldıkları kimseler ise peygamberlerdir. Peygamberlerin Allah'a olan yakınlıkları, onların Allah'tan çok korkan ve Allah'ı çok seven, takva sahibi, güzel ahlaklı ve samimi insanlar olmaları nedeniyledir.

Kuran'da "Böylece onu bağışladık. Şüphesiz onun Bizim Katımızda gerçekten bir yakınlığı ve varılacak güzel bir yeri vardır." (Sad Suresi, 25) ayetiyle Hz. Davud'un Allah'a olan yakınlığı tüm müminlere örnek verilmiştir. Kendisine peygamber ahlakını ve samimiyetini örnek alan her kişi, aynı şekilde Allah'tan korkup sakınarak, Kuran'ın hükümlerini titizlikle yerine getirerek ve hayatını Allah'ın rızasını kazanmaya adayarak peygamberlerin Allah'a olan yakınlıklarını elde etmeyi umabilir. Ancak burada önemli bir nokta daha vardır: Bir insanın Allah'a yakınlık konusunda gelişme gösterebilmesi yalnızca samimi bir istekle birkaç saniye içinde olabilir. Çünkü Allah insanlara çok

yakındır ve kullarının dualarına icabet edendir. Bu yüzden bir insanın Allah ile yakınlaşması yalnızca kesin bir niyetine bağlıdır.

3. Kuran'a göre peygamberlere karşı saygı nasıl olmalıdır?

"İsmail'i, Elyasa'yı, Yunus'u ve Lut'u da (hidayete eriştirdik). Onların hepsini alemlere üstün kıldık." (En'am Suresi, 86) ayetiyle bildirildiği gibi, peygamberler Allah'ın seçtiği ve tüm insanlar arasında üstün kıldığını bildirdiği kimselerdir. Allah, peygamberlerine Kendi Katından özel bir ilim vermiş, onları melekleriyle desteklemiş ve cennetiyle müjdelemiştir. Peygamberler her dönemde Allah'ın dinini tebliğ etmekle görevlendirilmiş, insanlara Allah'ın vahyini iletmiş ve onları hak dini yaşamaya davet etmişlerdir. Her ne zorlukla karşılaşırlarsa karşılaşsınlar bu konudaki kararlılıklarından hiçbir şekilde taviz vermemiş, şevkle ve sabırla mücadeleye devam etmişlerdir. Allah'ın seçtiği ve gösterdikleri üstün iman ve ahlak anlayışlarıyla dikkat çeken peygamberler kuşkusuz ki tüm müminlerin içten bir saygı ve sevgiyle bağlandığı kişilerdir. Kuran'da Allah'a olan sadakatinden övgüyle bahsedilen Peygamberimiz (sav), ayetin ifadesiyle müminler için "kendi nefislerinden daha evla"dır. (Ahzab Suresi, 6)

Bu nedenle tüm müminler peygamberlere karşı kalplerinde büyük bir hürmet ve saygı beslerler. Kalplerindeki bu saygıyı nasıl ifade edecekleri ise Kuran'da şöyle açıklanmıştır:

"Ki Allah'a ve Resulü'ne iman etmeniz, onu savunup-desteklemeniz, onu en içten bir saygıyla-yüceltmeniz ve sabah akşam O'nu (Allah'ı) tesbih etmeniz için." (Fetih Suresi, 9)

Peygamberlere karşı gösterilen bu saygının günlük hayatta nasıl yaşanacağı Kuran'ın Hucurat Suresi'nde çeşitli örneklerle anlatılmaktadır. Müminlerin Peygamberimiz (sav)'in yaşadığı yerde "yemek saatini gözlememeleri", "kapıların ardından peygambere seslenmemeleri", "seslerini peygamberin sesi üstünde yükseltmemeleri" ve "birbirlerine bağırdıkları gibi peygambere bağırmamaları" ya da konuşmada "elçinin huzurunda öne geçmemeleri" gibi konulara dikkat etmeleri hatırlatılarak bu saygının nasıl olması gerektiği hakkında bilgi verilmiştir.

Bunun yanında Peygamber (sav) döneminde yaşayanlar kadar sonrasında yaşayan tüm müminler de aynı saygı anlayışını kalplerinde sürdürmeye devam ederler. Peygamberimiz (sav)'e olan derin saygılarını, "Andolsun, sizin için, Allah'ı ve ahiret gününü umanlar ve Allah'ı çokça zikredenler için Allah'ın Resûlü'nde güzel bir örnek vardır." (Ahzab Suresi, 21) ayetiyle de hatırlatıldığı gibi tüm tavırlarında onları örnek alarak ve tüm konuşmalarında onları övgü dolu sözlerle ve saygıyla yücelterek ifade etmeye çalışırlar.

Diğer peygamberler için de Allah şöyle emretmiştir:

Deyin ki: "Biz Allah'a; bize indirilene, İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve torunlarına indirilene, Musa ve İsa'ya verilen ile peygamberlere Rabbinden verilene iman ettik. Onlardan hiçbirini diğerinden ayırt etmeyiz ve biz O'na teslim olmuşlarız." (Bakara Suresi, 136)

Ayetten de anlaşıldığı gibi diğer peygamberlere de benzer bir saygı göstermemiz uygun olur. Nitekim Allah bir başka ayetinde de şöyle buyurur:

İbrahim ve onunla birlikte olanlarda size güzel bir örnek vardır. Hani kendi kavimlerine demişlerdi ki: "Biz, sizlerden ve Allah'ın dışında taptıklarınızdan gerçekten uzağız. Sizi (artık) tanımayıp-inkar ettik. Sizinle aramızda, siz Allah'a bir olarak iman edinceye kadar ebedi bir düşmanlık ve bir kin baş göstermiştir." Ancak İbrahim'in babasına: "Sana bağışlanma dileyeceğim, ama Allah'tan gelecek herhangi bir şeye karşı senin için gücüm yetmez." demesi hariç. "Ey Rabbimiz, biz Sana tevekkül ettik ve 'içten Sana yöneldik.' Dönüş Sana'dır." (Mümtehine Suresi, 4)

4. Vahiy ne demektir?

Vahiy Allah'ın, kişinin kalbine dilediği bir konuda, dilediği bir bilgiyi ilham etmesidir. Kuran'da vahiy konusunda verilen örneklerden, bu vahyin kimi zaman melekler vasıtasıyla kimi zaman "bir perde arkasından" iletildiği, kimi zaman da Allah'ın hiçbir aracı olmaksızın doğrudan kişinin kalbine bıraktığı görülmektedir. Allah Kuran'da bu konuyu şöyle açıklamıştır:

Kendisiyle Allah'ın konuşması, bir beşer için olacak (şey) değildir; ancak bir vahy ile ya da perde arkasından veya bir elçi gönderip Kendi izniyle dilediğine vahyetmesi (durumu) başka. Gerçekten O, yüce olandır, hüküm ve hikmet sahibidir. (Şura Suresi, 51)

Bu konuda Kuran'da pek çok örneğe rastlamak mümkündür. Örneğin ayetlerde Hz. Musa'nın bir ateş gördüğünden ve ne olduğunu anlamak üzere gittiği yerde vahiy aldığı bildirilmektedir:

Nitekim ona gidince, kendisine seslenildi: "Ey Musa." "Gerçekten Ben, Ben senin Rabbinim. Ayakkabılarını çıkar; çünkü sen, kutsal vadi olan Tuva'dasın." "Ben seni seçmiş bulunuyorum; bundan böyle vahyolunanı dinle." "Gerçekten Ben, Ben Allah'ım, Ben'den başka ilah yoktur; şu halde Bana ibadet et ve beni zikretmek için dosdoğru namaz kıl." (Taha Suresi, 11-14)

Bir başka ayette ise Hz. Muhammed (sav)'e Kuran'ın Cibril vasıtasıyla vahyedildiğinden bahsedilmektedir:

Ona (bu Kuran'ı) üstün (oldukça çetin) bir güç sahibi (Cebrail) öğretmiştir. (Ki O,) Görünümüyle çarpıcı bir güzelliğe sahiptir. Hemen doğruldu. O, en yüksek bir ufuktaydı. Sonra yaklaştı, derken sarkıverdi. Nitekim (ikisi arasındaki uzaklık) iki yay kadar (oldu) veya daha yakınlaştı. Böylece O'nun kuluna vahyettiğini vahyetti. (Necm Suresi, 5-10)

Allah kimi zaman da, ortada görünen hiçbir şey olmadan, sadece bir sesin hitap etmesi şeklinde de vahiyde bulunabilir. Ayetlerde bu konunun bir örneği Hz. Musa için verilmiştir:

Musa tayin edilen sürede gelince ve Rabbi O'nunla konuşunca: "Rabbim, bana göster, Seni göreyim" dedi. (Allah:) "Beni asla göremezsin, ama şu dağa bak; eğer o yerinde karar kılabilirse, sen de beni göreceksin." Rabbi dağa tecelli edince, onu paramparça etti. Musa bayılarak yere düştü. Kendine geldiğinde: "Sen ne yücesin (Rabbim). Sana tevbe ettim ve ben iman edenlerin

ilkiyim" dedi.
(A'raf Suresi, 143)

Hz. Meryem'e ise, Allah bir su arkının altından gelen bir ses ile vahiyde bulunmuştur:

Altından (bir ses) ona seslendi: "Hüzne kapılma, Rabbin senin alt (yan)ında bir ark kılmıştır."

Hurma dalını kendine doğru salla, üzerine henüz oluşmuş-taze hurma dökülüversin."

Artık, ye, iç, gözün aydın olsun. Eğer herhangi bir beşer görecek olursan, de ki: "Ben Rahman (olan Allah) a oruç adadım, bugün hiç kimseyle konuşmayacağım." (Meryem Suresi, 24-26)

Hz. Musa'nın annesinin ise kalbine vahiy bırakılmıştır:

Musa'nın annesine: "Onu emzir, şayet onun için korkacak olursan, onu suya bırak, korkma ve üzülme; çünkü Biz onu tekrar size vereceğiz ve onu gönderilenlerden kılacağız" diye vahyettik." (Kasas Suresi, 7)

5· Bir başkasının dua etmesi insana fayda getirir mi?

Allah "Rabbiniz dedi ki: "Bana dua edin, size icabet edeyim. Doğrusu Bana ibadet etmekten büyüklenen (müstekbir)ler; cehenneme boyun bükmüş kimseler olarak gireceklerdir." (Mü'min Suresi, 60) ayetiyle tüm insanları dua etmeye çağırmış ve bunun karşılığında da dualarını kabul edeceğini bildirmiştir. Bu nedenle bir insanın diğer insanlar için ettiği bir dua da -Allah'ın dilemesiyle- elbette fayda getirebilir. Bir ayette Allah Peygamberimiz (sav)’e diğer inananlar için dua etmesini bildirmiştir:

...Onlara dua et. Doğrusu, senin duan, onlar için 'bir sükûnet ve huzurdur.' Allah işitendir, bilendir. (Tevbe Suresi, 103)

İman eden bir insan, kendisi kadar tüm diğer inananların da Allah'ın rızasını kazanabilmesini ve cennetine kavuşabilmesini ister. Bu nedenle de en az kendisi kadar diğer mümin kardeşleri için de dua eder. Ancak bu duanın kabul edilmesi konusunda takdir Allah'a aittir. Allah dilerse, dilediği kişinin isteğini dilediği şekilde yerine getirir. Dilerse de bir hayır ve hikmet doğrultusunda bu duaya farklı bir şekilde icabet eder.

6. Korku ile ümit arasında dua etmek ne demektir?

Allah insanlara tüm hayatları boyunca Kendisine itaat etmelerini, güzel ahlak

göstermelerini, hayırlarda yarışmalarını ve Kendi rızasını kazanmak amacıyla salih amellerde bulunmalarını emretmiştir. Ancak hiç kimse bu yaptıkları sonucunda kesin olarak cennete gireceğinden emin değildir. Bu nedenle insan imanı ne kadar güçlü, Allah'a ne kadar bağlı olursa olsun, her an umut ve korku hisleri arasında yaşar. Bir yandan cehennem azabından korkarak, kul olarak yaptığı hatalardan dolayı bağışlanma diler. Bir yandan da Allah'a samimi olarak iman ettiği için Allah'ın hatalarını bağışlayacağını kuvvetle umut eder. Allah'ın merhametine ve bağışlayıcılığına sığınır, eksikliklerini gidermesi için samimiyetle dua eder. Hesap günü Allah'ın hakkındaki takdirini öğrenene kadar da, hem cehenneme gitme korkusunu hem de cennete gitme umudunu sürekli olarak birarada yaşar. Kuran'da peygamberlerin de bu şekilde korku ve umut dolu olarak Allah'a dua ettiklerinden bahsedilmektedir:

Onun duasına icabet ettik, kendisine Yahya'yı armağan ettik, eşini de doğurmaya elverişli kıldık. Gerçekten onlar hayırlarda yarışırlardı, umarak ve korkarak Bize dua ederlerdi. Bize derin saygı gösterirlerdi. (Enbiya Suresi, 90)

7. Kuran'da peygamberlerin ve müminlerin hangi konularda dua ettiklerinden bahsedilmektedir?

Allah müminlere dua konusunda hiçbir sınır getirmemiş "Bana dua edin, size icabet edeyim" (Mümin Suresi, 60) diyerek ihtiyaç duydukları her konuda Kendisine sığınıp yardım dilemeye çağırmıştır. Kuran'da peygamberlerin ve müminlerin Allah'tan neler istedikleri konusunda verilen örneklerden bazıları ise şöyledir:

-kendilerini doğru yola, nimet verdiklerinin yoluna iletmesi, gazaba uğrayanların ve sapmışların yolundan ayırması (Fatiha Suresi 1-7)

-yaşadıkları şehri güvenlikli bir yer kılması (Bakara Suresi, 126)

-yaşadıkları şehrin halkından Allah'a ve ahiret gününe inananları ürünlerle rızıklandırması
(Bakara Suresi, 126)

-kendilerini Allah'a teslim olmuş müslümanlar kılması ve soylarından Allah'a teslim olmuş (müslüman) bir ümmet vermesi (Bakara Suresi, 127-129)

-ibadet yöntemlerini göstermesi (Bakara Suresi, 127-129)

-tevbelerini kabul etmesi (Bakara Suresi, 127-129)

-içlerinden ayetleri okuyan, kitabı ve hikmeti öğreten ve onları arındıran bir elçi göndermesi
(Bakara Suresi, 127-129)

-dünyada ve ahirette iyilik vermesi (Bakara Suresi, 201-202)

-ateşin azabından koruması (Bakara Suresi, 201-202)

-üzerlerine sabır yağdırması, adımlarını sabit kılması (kaydırmaması) ve kafirler topluluğuna karşı yardım etmesi (Bakara Suresi, 250)

-unuttuklarından ve yanıldıklarından dolayı sorumlu tutmaması (Bakara Suresi, 286)

- önceki nesillere yüklediği gibi ağır yük yüklememesi ve güç yetiremeyecekleri şeyleri taşıtmaması (Bakara Suresi, 286)

-affetmesi, bağışlaması, esirgemesi (Bakara Suresi, 286)

-hidayete erdirdikten sonra kaplerini kaydırmaması ve Katından bir rahmet bağışlaması
(Al-i İmran Suresi, 8-9)

-günahları bağışlaması, kötülüklerini örtmesi (Al-i İmran Suresi, 193)

-elçilere vadettiklerini kendilerine de vermesi (Al-i İmran Suresi, 194)

- kıyamet gününde kendilerini hor ve aşağılık kılmaması (Al-i İmran Suresi, 194)

-aralarında hak ile hüküm vermesi (Araf Suresi, 89)

-canlarının Müslüman olarak alınması (A'raf Suresi, 126)

-kafirler topluluğundan kendilerini rahmetiyle kurtarması (Yunus Suresi, 86)

-Katından yardımcı bir kuvvet vermesi (İsra Suresi, 80)

-namazlarında sürekli kılması ve dualarını kabul etmesi (İbrahim Suresi, 40-41)

-hesap gününde, kendisini, annesini ve babasını bağışlaması (İbrahim Suresi, 40-41)

-göğsünü açması, işlerini kolaylaştırması (Taha Suresi, 25-26)

-şeytanın kışkırtmalarından koruması (Müminun Suresi, 97-98)

-kendilerini takva sahiplerine önderler kılması (Furkan Suresi, 74)

-Katından hüküm ve hikmet bağışlaması (Şuara Suresi, 83)

-nimetlerle donatılmış cennetin mirasçılarından kılması ve insanların dirilecekleri günde kendilerini küçük düşürmemesi (Şuara Suresi, 85-87)

-kendisine, anne ve babasına verdiği nimetlere şükretmeyi ve hoşnut olacağı salih bir amelde bulunmayı ilham etmesi ve rahmetiyle kendisini salih kullarının arasına katması (Neml Suresi, 19)

-Katından kendileri için hayır indirmesi (Kasas Suresi, 24)

-kendilerini ve kendilerinden önce yaşamış olan müminleri bağışlaması ve iman edenlere karşı bir kin bırakmaması (Haşr Suresi, 10)

-Katından mülk vermesi (Sad Suresi, 35)

-Katından bir anlatım çarpıcılığı vermesi (Taha Suresi, 27-28)

8· Dünyada iken, insanlar için "cennetlik ya da cehennemlik" demek doğru mudur?

İnsanların ahirette nasıl bir karşılık görecekleri konusunda herhangi bir yorumda bulunmak yanlış olur. Zira hangi insanın cennete hangi insanın cehenneme gideceğini sadece Allah bilir; insanlar ise bunu ancak -Allah'ın dilemesi dışında- ahirette öğrenebilirler. Bu, aynı zamanda insanın kendisi için de geçerlidir. İman edenler kendileri için cenneti umarlar; ancak hiçbir zaman cennete gideceklerinden ya da cehenneme gitmeyeceklerinden emin olamazlar. Kuran'da Hz. Davud'un, canını müslüman olarak alması için Allah'a ettiği dua bu konuya güzel bir örnektir:

... Göklerin ve yerin yaratıcısı, dünyada ve ahirette benim velim Sensin. Müslüman olarak benim hayatıma son ver ve beni salihlerin arasına kat. (Yusuf Suresi, 101)

9. Kuran'da geçen "ateşe çağıran önder" ifadesinin anlamı nedir?

İman edenlerin olduğu gibi, inkar edenlerin de liderleri vardır. Mümin topluluğunun liderleri, onları din ahlakını yaşamaya, güzel tavırlara ve hayırlı işler yapmaya çağırırlar. Onlara Allah'ın varlığını anlatır, dinin hükümlerini ve güzel ahlakın nasıl yaşanması gerektiğini açıklar, eksik ya da hatalı oldukları yönlerini göstererek kendilerini geliştirmelerini sağlarlar.

Aynı şekilde küfrün de liderleri vardır. Ancak lider deyince akla sadece bir topluluğun başını çeken insanlar gelmemelidir. Allah'ı inkar eden kimseler düşünceleri, tavırları ve yaşadıkları hayat şekli ile beraberlerindeki insanları ateşe, yani cehenneme çağırır ve böylece inkarın önderliğini yapmış olurlar. İnsanları Allah'a iman etmeye değil inkar etmeye yöneltirler. Kuran'a ve vicdanlarına değil, şeytana ve nefislerine uymaları için teşvik ederler. Dünya hayatında inkarın önderliğini yapan bu liderler, böylelikle kendilerine uyanları ateşe ve Allah'ın azabına sürüklemiş olurlar:

... Böylelikle zulmedenlerin nasıl bir sona uğradıklarına bir bak. Biz, onları ateşe çağıran önderler kıldık; kıyamet günü yardım görmezler. (Kasas Suresi, 40- 41)

10· Kuran'da ahirette hesap verirken insanların derilerinin işitme ve görme duyularının konuşacağı bildirilmiş midir?

Kuran'da, hesap gününde inkar edenlerin işitme, görme duyularının ve derilerinin kendi aleyhlerinde şahitlik edeceği haber verilmektedir. Dünya hayatında iken belki de gizlediklerini ya da kimsenin bilmediğini sandıkları tüm amelleri, işitme, görme duyularının ve derilerinin dile gelmesiyle ortaya çıkacaktır. Kuşkusuz onların dünyada iken yaptıkları gizli ya da açık tüm tavırlara Allah şahittir, ancak o gün Allah tüm bu gerçekleri onlara bizzat ikrar ettirerek, kendi yaptıkları suçlara kendilerini şahit tutacaktır. Bu, Allah için son derece kolaydır. Zira dünyada iken insanın diline nutuk veren Allah, o gün de insanın derisine, gözlerine ve kulaklarına nutuk verecektir. Kuran'da bu olay şöyle bildirilmiştir:

Allah'ın düşmanlarının bir araya getirilip-toplanacakları gün işte onlar, ateşe bölükler halinde dağıtılırlar. Sonunda oraya geldikleri zaman, işitme, görme (duyuları) ve derileri kendi aleyhlerine şahitlik edecektir. Kendi derilerine dediler ki: "Niye aleyhimizde şahitlik ettiniz?" Dediler ki: "Herşeye nutku verip-konuşturan Allah, bizi konuşturdu. Sizi ilk defa O yarattı ve O'na döndürülüyorsunuz." "Siz, işitme, görme (duyularınız) ve derileriniz aleyhinize şahitlik eder diye sakınmıyordunuz. Aksine, yaptıklarınızın birçoğunu Allah'ın bilmeyeceğini sanıyordunuz." (Fussilet Suresi,19-22)

11· Gayb ne demektir?

Bilgisine ulaşamadığımız, göremediğimiz, duyamadığımız herşey gayb bilgisidir. İnsanlar bu bilginin ancak Allah'ın kendilerine bildirdiği kadarını bilebilirler. Gayb bilgisinin tek sahibi ise Allah'tır. Allah zamandan ve mekandan münezzehtir. Bu nedenle de geçmişin, şu anın ve geleceğin bilgisine sahip olan tek güçtür. Allah "Sözü açığa vursan da, (gizlesen de birdir). Çünkü şüphesiz O, gizliyi de, gizlinin gizlisini de bilmektedir." (Taha Suresi, 7) ayetiyle de bildirdiği gibi insanların asla ulaşamayacağı en gizli olan şeyleri de bilendir. İnsanların kalplerinden geçeni, bilinçaltlarında sakladıklarını, hiç kimseye söylemedikleri en gizli düşüncelerini de bilendir. Kuran'da gayba dair bu bilginin sadece Allah'a ait olduğundan şöyle bahsedilmiştir:

Gaybın anahtarları O'nun Katındadır, O'ndan başka hiç kimse gaybı bilmez. Karada ve denizde olanların tümünü O bilir, O, bilmeksizin bir yaprak dahi düşmez; yerin karanlıklarındaki bir tane, yaş ve kuru dışta olmamak üzere hepsi (ve herşey) apaçık bir kitaptadır. (Enam Suresi, 59)

12· Herhangi bir insanın gelecekle ilgili

bilgi verebilmesi mümkün müdür?

Yaşadığımız andan bir saniye ya da bir saat sonrası da dahil olmak üzere geleceğe dair bilgileri ancak gayb bilgisinin tek sahibi olan Allah bilebilir. Bu nedenle insanların geleceğe dair herhangi bir haber verebilme imkanı yoktur. Ancak Allah Kuran'da dilerse elçilerinden dilediklerine gelecek hakkında bilgi verebileceğini bildirmiştir:

O, gaybı bilendir. Kendi gaybını (görülmez bilgi hazinesini) kimseye açık tutmaz (ona muttali kılmaz.) Ancak elçileri (peygamberleri) içinde razı olduğu (seçtikleri kimseler) başka. Çünkü O, bunun önüne ve arkasına izleyici (gözetleyici)ler dizer. (Cin Suresi, 26-27)

13· Gelecekle ilgili kesin konuşmalar yapmak doğru olur mu?

Gelecekte gerçekleşeceği umulan bir olay hakkında hiçbir zaman için kesin bir ifade kullanmak doğru olmaz, çünkü gelecekte ne olacağını yalnızca Allah bilir. İnsanın başına bir hafta, bir dakika hatta bir saniye sonra ne geleceği tümüyle Allah'ın takdiri altındadır. İnsan bir gün sonrası için bile kesin bir plan yapma imkanına sahip değildir. Çünkü Allah bir gün içinde bir insanın hayatına bambaşka bir yön verebilir. Bir gün önce evinde sakin bir gün geçiren ve ertesi gün neler yapacağını planlayan bir insan, bir gün sonra hayatını yitirmiş olabilir, çok büyük bir kaza geçirebilir, ölümcül bir hastalığa yakalanabilir, yaşadığı şehir bir deprem sonucu yerle bir olabilir ya da bunlar gibi hiç beklenmedik pek çok olayla karşılaşabilir. İnsan Allah'ın kendisi için belirlediği kaderi hiçbir zaman için önceden bilebilme imkanına sahip değildir. Bu nedenle hiç kimsenin bir saniye sonrası için kesin konuşmalar yaptığı bir planı gerçekleştirebileceğine dair garantisi yoktur. Gerçekleşecek tüm olayların takdiri Allah'a aittir. Bu nedenle Allah Kuran'da hiçbir şey için kesin konuşmamayı, ancak "Allah dilerse" ya da "İnşaAllah" diyerek konuşmak gerektiğini bildirmiştir:

Hiçbir şey hakkında: "Ben bunu yarın mutlaka yapacağım" deme. Ancak: "Allah dilerse" (İnşaAllah yapacağım de). Unuttuğun zaman Rabbini zikret ve de ki: "Umulur ki, Rabbim beni bundan daha yakın bir başarıya yöneltip-iletir." (Kehf Suresi, 23-24)

14· Kuran'a göre iltifat ve övgü nasıl olmalıdır?

Bir insana güzelliğinden, güzel ahlakından ya da örnek tavırlarından dolayı iltifat edilir. Gördüğümüz tüm bu güzel özelliklerin tek ve gerçek sahibi ise Allah'tır. Bu nedenle de tüm iltifatlarımızı herşeyi en güzel biçimde, kusursuzca var eden Allah'a yöneltiriz. Eğer iltifat edilen özellik insani bir güzellik ise bu güzelliği o kişiye lütuf olarak veren Allah'tır. Akıl, zeka veya herhangi bir özellik de yine Allah'ın o kişiye vermiş olduğu birer nimettir. Dolayısıyla tüm övgüler ancak Allah'a övgü niyetiyle

yapılırsa yerini bulur. Övgünün gerçek sahibinin Allah olduğu Kuran'da şöyle bildirilmiştir:

Ve de ki: "Övgü (hamd), çocuk edinmeyen, mülkte ortağı olmayan ve düşkünlükten dolayı yardımcıya da (ihtiyacı) bulunmayan Allah'adır." Ve O'nu tekbir edebildikçe tekbir et. (İsra Suresi, 111)

Bu nedenle bir güzelliği överken, bunu yaratanın Allah olduğunu ve görülen güzelliğin de yine Allah'a ait olduğunu ve Allah'ın dilediğinde bu nimeti geri alabileceğini unutmamak gerekir.

15· Ölüm anındaki tevbe Allah Katında kabul edilir mi?

Allah ayetlerinde insanların tevbelerini kabul edeceğini, ancak ölüm anında yapılan tevbenin kabul edilmeyeceğini bildirir. Ancak insan yaptığı tüm hatalar için ömrünün sonuna kadar tevbe etme imkanına sahiptir. Allah tevbe edilecek konulara bir sınır da koymamıştır. Bir insan olabilecek en kötü suçu işlemiş olabilir ya da o ana kadar dinsiz yaşamış olabilir. Her ne olursa olsun, eğer samimi olarak pişman olup, Allah'tan bağışlanma diler ve iman ederse, o zaman Allah dilerse bu insanın tevbesinin kabul edebileceğini bildirmiştir. Ancak iman etmeden yaşadığı upuzun bir ömür için tevbe etmeye ve kendini düzeltmeye gerek duymayıp, son anda ölüm korkusuyla pişmanlığını dile getiren bir insanın durumu farklıdır. Bu durumda tevbe ettiğini söyleyen kimseler için Kuran'da bildirilen hüküm şöyledir:

Tevbe; ne, kötülükleri yapıp-edip de onlardan birine ölüm çatınca: "Ben şimdi gerçekten tevbe ettim" diyenler, ne de kafir olarak ölenler için değil. Böyleleri için acı bir azab hazırlamışızdır.
(Nisa Suresi, 18)

16· İnsanın bir başkası adına bağışlanma dilemesi mümkün müdür?

İnsanın her zaman için ve her türlü hata karşısında diğer müminler için bağışlanma dilemesi mümkündür. Kuran'da müminlerin, Allah'ın, tüm inananların günahlarını affetmesi, onları bağışlaması ve esirgemesi için dua ettiklerinden bahsedilmektedir. Ancak Allah'ın razı olduğu insanların cehennem azabından kurtulup cenneti kazanabileceğini bildikleri için, Allah'ın kendileri gibi diğer müminlerin hatalarını da affedip bağışlamasını isterler. Kuran'da Allah'ın bu emri şöyle ifade edilir:

Şu halde bil; gerçekten, Allah'tan başka ilah yoktur. Hem kendi günahın, hem mü'min erkekler ve mü'min kadınlar için mağfiret dile. Allah, sizin dönüp-dolaşacağınız yeri bilir, konaklama yerinizi de. (Muhammed Suresi, 19)

Müminler hayatlarının sonuna kadar inananlar için Allah'tan bağışlanma dilerler, ancak bu isteklerinin kabul edilip edilmemesi tümüyle Allah'ın takdiri altındadır. Kuran'da müminlerin birbirleri için bağışlanma dilediklerine bir ayette şöyle örnek verilmiştir:

Bir de onlardan sonra gelenler, derler ki: "Rabbimiz, bizi ve bizden önce iman etmiş olan kardeşlerimizi bağışla ve kalplerimizde iman edenlere karşı bir kin bırakma. Rabbimiz, gerçekten Sen, çok şefkatlisin, çok esirgeyicisin." (Haşr Suresi, 10)

17· Kıyamet saatinin vaktini bilmek mümkün müdür?

Kıyamet saatinin vaktini yalnızca Allah bilir. İnsanlardan hiç kimse -Allah'ın dilemesi dışında- kıyametin ne zaman kopacağını bilemez. Bu konuda tek bilinen ise kıyamet saatinin yaklaşarak gelmekte olduğudur. Kuran'da bu konu şöyle haber verilmiştir:

İnsanlar, sana kıyamet-saatini sorarlar; de ki: "Onun bilgisi yalnızca Allah'ın Katındadır." Ne bilirsin; belki kıyamet-saati pek yakın da olabilir. (Ahzab Suresi, 63)

18· Kuran'da bahsedilen "kalbinde hastalık bulunan kimseler" kimlerdir?

Kuran'da geçen bu tanım Allah'a, dine ve müminlere karşı samimiyetinde eksiklik olan, imanı zayıf olan kişiler için kullanılmaktadır. Söz konusu hastalık, fiziki anlamda değil, manevi anlamda bir kalp hastalığı, bir başka deyişle bir iman zaafiyetidir.

Kalplerinde hastalık olan insanlar genellikle kendilerini birtakım tavır bozuklukları ile belli ederler. Kuran'da bu kimselerin, Allah'ı az anmaları, Kuran ahlakını yaşamamaları, dine hizmet konusunda şevksiz ve gevşek olmaları, ibadetlerde isteksiz ve üşengeç olmaları, müminlere karşı sevgisiz ve soğuk davranmaları, korkak olmaları, bir zorlukla karşılaştıklarında din ahlakından taviz vermeleri gibi alametlerle tanındıklarından bahsedilmiştir. Allah bir ayetinde bu alametlerin dilediği kulları tarafından anlaşılabileceğini bildirmiştir:

Yoksa kalplerinde hastalık bulunanlar, Allah'ın kinlerini hiç (ortaya) çıkarmayacağını mı sandılar? Eğer Biz dilersek, sana onları elbette gösteririz, böylelikle onları simalarından tanırsın. Andolsun, sen onları, sözlerin söyleniş tarzından da tanırsın. Allah, amellerinizi bilir. (Muhammed Suresi, 29-30)

19. İbadetlerde süreklilik nasıl olmalıdır?

Allah "Göklerin, yerin ve her ikisi arasındakilerin Rabbidir; şu halde O'na ibadet et ve O'na ibadette kararlı ol. Hiç O'nun adaşı olan birini biliyor musun?" (Meryem Suresi, 65) ayetiyle insanlara yaptıkları ibadetlerde kararlılık göstermelerini emretmiştir. Kuran'da Allah'ın rızasını kazanmak için yapılan her türlü salih amelin Allah Katında karşılık bulacağı belirtilmiştir. Ancak Allah bu konuda kararlı davranmak gerektiğini bildirerek, asıl makbul olanın ibadetlerde süreklilik göstermek olduğuna dikkat çekmiştir:

Mal ve çocuklar, dünya hayatının çekici-süsüdür; sürekli olan 'salih davranışlar' ise, Rabbinin Katında sevap bakımından daha hayırlıdır, umut etmek bakımından da daha hayırlıdır. (Kehf Suresi, 46)

20. Kuran'a göre anne ve babaya karşı gösterilmesi gereken tavır nasıl olmalıdır?

Allah Kuran'da anne babaya karşı güzellikle davranılmasını emretmiştir. Anne babaya karşı güzel söz söylemek, saygı ve sevgi göstermek, merhametli davranmak Kuran ahlakının bir gereğidir. Allah bu konuda ölçü olarak anne babaya "öf" bile denmemesi gerektiğini hatırlatmıştır. Hatta anne ve baba, çocuklarının inancını paylaşmayıp, iman etmeyi kabul etmeseler dahi, müminler onlara karşı merhametli ve saygılı tavırlarını değiştirmezler.

Din ahlakına muhalif olan tavsiyelerinde onlara uymaları söz konusu değildir, ancak bu onlara karşı duydukları saygıyı olumsuz anlamda etkilemez:

Biz insana, anne ve babasına (karşı) güzelliği (ilke edinmesini) tavsiye ettik. Eğer onlar, hakkında bilgin olmayan şeyle Bana ortak koşman için sana karşı çaba harcayacak olurlarsa, bu durumda, onlara itaat etme. Dönüşünüz Banadır. Artık yaptıklarınızı size haber vereceğim. (Ankebut Suresi, 8)

21. İslam'da din ahlakını anlatma sorumluluğu kimlere verilmiştir?

İnsanlara iyi olanı emretmek ve onları kötü tavırlardan sakındırmak her insanın yerine getirmesi gereken bir sorumluluktur. Doğruyu bilen herkes, diğer insanlara bildiği bu doğruyu anlatmakla yükümlüdür. Bu nedenle din ahlakını anlatmak ve insanları Allah'a imana davet etmek sadece elçilerin değil, iman eden her insanın yerine

getirmesi gereken ibadetlerden biridir. Allah insanları din ahlakına davet ederek, onlara doğru yolu göstermenin, ahiret hayatındaki sonsuz kurtuluşun yolu olduğunu bildirmiştir:

Sizden; hayra çağıran, iyiliği (marufu) emreden ve kötülükten (münkerden) sakındıran bir topluluk bulunsun. Kurtuluşa erenler işte bunlardır. (Al-i İmran Suresi, 104)

22· Zalim kavramı Kuran'da nasıl tarif edilmektedir?

Kuran'da kendisine Allah'ın ayetleri hatırlatıldığı halde, Allah'a ibadet etmekten yüz çeviren kimseler "zalim" olarak adlandırılmıştır:

Allah'a karşı yalan söyleyenden ve kendisine geldiğinde doğruyu (Kur'an'ı) yalanlayandan daha zalim kimdir? Kafirler için cehennemde bir konaklama yeri mi yok? (Zümer Suresi, 32)

Bu kimselerin zalimliklerinin en önemli göstergelerinden biri, kendilerine verdiği sayısız nimete karşı Allah'a nankörlük ediyor olmalarıdır. Allah'ın büyüklüğü karşısında ne kadar aciz olduklarını düşünmemeleri de yine onların zalimliklerindendir. Sahip oldukları bu karakter ile kendilerini cehenneme sürükledikleri gibi, beraberlerindeki insanları da aynı kötü ahlakı yaşamaya çağırırlar. Onları din ahlakını yaşamaktan alıkoyarak, dünyada ve ahirette büyük bir azabın içerisine girmelerine neden olurlar. Bu nedenledir ki, Allah "Zulmedenlere eğilim göstermeyin, yoksa size ateş dokunur. Sizin Allah'tan başka velileriniz yoktur, sonra yardım göremezsiniz." (Hud Suresi, 113) ayetiyle insanları böyle kişilere uymama konusunda uyarmıştır.

23· "Ben Müslümanım" demek iman etmek için yeterli midir?

İnsanın sadece diliyle müslüman olduğunu söylemesi tek başına yeterli değildir. Çünkü iman etmek, dil ile tasdik etmenin yanında Allah'ın emrettiği din ahlakını fiili olarak yaşamak ve yaşatmakla mümkün olur. Allah Kuran'da iman eden insanları şu özellikleriyle tarif etmiştir:

Din ahlakının yaşanması için çaba gösteren, gerektiğinde dinin menfaati için kendi çıkarlarından özveride bulunan, nefsinin bencil tutkularını yenen, başkalarının hatalarını bağışlayabilen, öfkesini tutup itidalli davranabilen, ihtiyaç içinde olsa bile başkaları için fedakarlıkta bulunabilen, malını Allah yolunda harcayan, sabreden, din ahlakının yayılması için gece gündüz İslam'ı tebliğ eden, Allah'ı çok anan, ibadetlerini titizlikle yerine getiren, herhangi bir haksızlıkla karşılaştığında itidalini kaybetmeyen, adaletli ve bunun gibi daha pek çok konuda çaba harcayan kimseler...

Dikkat edilirse sayılan bu fiillerin hiçbirisi sadece sözle yerine getirilebilecek konular değildir. Yani insanın fiili bir çaba içinde olmadan, "ben çaba harcıyorum" demesinin bir anlamı olmaz. Ya da malını harcamadan, "ben malımı ihtiyaç olduğunda veririm" demesi yeterli olmaz. Bu nedenle "ben müslümanım" demek belki iman etmenin ilk aşamasıdır, ancak gerçek iman ancak Allah'ın hükümlerini tümüyle yaşamakla mümkün olur. Kuran'da bu konu şöyle açıklanmıştır:

Allah'a çağıran, salih amelde bulunan ve: "Gerçekten ben

müslümanlardanım" diyenden daha güzel sözlü kimdir? (Fussilet Suresi, 33)

24· İnkar edenlerin de Allah'ın kontrolünde olması Kuran'da nasıl açıklanmaktadır?

Yeryüzündeki canlı cansız tüm varlıklar Allah'ın kontrolü altındadır. Bu durumun şuurunda olsalar da olmasalar da, inkar edenler de aynı şekilde hayatlarının her anında Allah'ın denetimi altında yaşarlar. "... Biz herşeyi bir kader ile yarattık" (Kamer suresi, 49) ayetiyle de bildirildiği gibi, tüm varlıkların kaderini belirleyen tek güç Allah'tır. Allah inkar edenler için de bir kader belirlemiştir ve bu kimseler hayatlarını bu kadere tabi olarak yaşarlar. Allah bu gerçeği bir ayette şöyle açıklamıştır:

Peki onlar, Allah'ın dininden başka bir din mi arıyorlar? Oysa göklerde ve yerde her ne varsa -istese de, istemese de- O'na teslim olmuştur ve O'na döndürülmektedirler. (Al-i İmran Suresi, 83)

Allah'ın varlığı tüm evreni sarıp kuşatmıştır ve O'nun görmediği, sesini duymadığı hiçbir canlı yoktur.

İnkar edenlerin, akıllarından geçirdikleri bir düşünceye, söyledikleri tek bir sözden yaptıkları herhangi bir tavra kadar Allah her an onlara şahittir. Dolayısıyla tüm insanlar her an her yerde Allah'ın kontrolü altında yaşarlar. Dünyanın her neresine giderlerse gitsinler, kimsenin bilmediği en gizli yerlerde de olsalar, Allah mutlaka onların yanındadır ve onları denetlemektedir. Kuran'da bu gerçeğe şöyle dikkat çekilir:

Senin içinde olduğun herhangi bir durum, onun hakkında Kur'an'dan okuduğun herhangi bir şey ve sizin işlediğiniz herhangi bir iş yoktur ki, ona (iyice) daldığınızda, Biz sizin üzerinizde şahidler durmuş olmayalım. Yerde ve gökte zerre ağırlığınca hiçbir şey Rabbinden uzakta (saklı) kalmaz. Bunun daha küçüğü de, daha büyüğü de yoktur ki, apaçık bir kitapta (kayıtlı) olmasın. (Yunus Suresi, 61)

25· Allah'a duyulan sevgi nasıl olmalıdır?

Allah'a karşı duyulan sevgi, birçok duygunun birleşmesinden oluşan çok köklü bir sevgidir. Bu sevginin içinde sonsuz bir güç sahibi olan Yaratıcı'nın karşısında hissedilen teslimiyet duygusu, Allah'ın sonsuz merhametine duyulan güçlü bir güven duygusu, O'nun sonsuz aklına karşı hissedilen saygı ve yarattığı güzelliklere karşı duyulan hayranlık vardır. Allah'ın herşeyin sahibi olduğunu bilmenin getirdiği bir sadakat ve bağlılık vardır. Bütün bunların bilincinde olan insan, Rabbimize karşı çok coşkulu bir aşkla bağlanır. Bu sevgi gerçek ve saf sevgidir. Kuran'da müminlerin Rablerine olan sevgileri şöyle ifade edilir:

Allah'tan başkasını 'eş ve ortak' tutanlar vardır ki, onlar (bunları), Allah'ı

sever gibi severler. İman edenlerin ise Allah'a olan sevgileri daha güçlüdür. O zulmedenler, azaba uğrayacakları zaman, muhakkak bütün kuvvetin tümüyle Allah'ın olduğunu ve Allah'ın vereceği azabın gerçekten şiddetli olduğunu bir bilselerdi. (Bakara Suresi, 165)

26· Kuran'da geçen "küfre karşı onurlu olmak" kavramı ne demektir?

Ey iman edenler, içinizden kim dininden geri döner (irtidat eder)se, Allah (yerine) Kendisinin onları sevdiği, onların da Kendisini sevdiği mü'minlere karşı alçak gönüllü, kafirlere karşı ise 'güçlü ve onurlu,' Allah yolunda cihad eden ve kınayıcının kınamasından korkmayan bir topluluk getirir... (Maide Suresi, 54)

Allah Kuran'da müminlere güzel ahlaklı olmayı ve her ne olursa olsun, nasıl bir tavırla karşılaşırlarsa karşılaşsınlar bu özelliklerinden taviz vermemeyi emretmiştir. İnkar edenlerin yaşadığı hayat ise, müminlerin sahip olduğu güzel ahlak özelliklerine tamamen zıt tavırlar içerir. Müminler inkar edenlerin bu tavırlarıyla karşılaştıklarında onların seviyesine inmez ve onurlu bir tavır ile karşılık verirler. Onların bu ahlakı karşısında Kuran ahlakından asla taviz vermezler ve bu konuda güçlü bir kararlılık gösterirler. Kötü söze güzel sözle, kibire tevazuyla, haksızlığa adaletle, merhametsizliğe merhametle cevap verir, basit bir tavra girmeyi asla kendilerine yakıştırmazlar.

Kuran'da müminlerin inkar edenlere karşı gösterdikleri bu onurlu tavırlara verilen örneklerden bazıları şöyledir:

Ki onlar, yalan şahidlikte bulunmayanlar, boş ve yararsız sözle karşılaştıkları zaman onurlu olarak geçenlerdir. (Furkan Suresi, 72)

O Rahman (olan Allah)ın kulları, yeryüzü üzerinde alçak gönüllü olarak yürürler ve cahiller kendileriyle muhatap oldukları zaman "Selam" derler. (Furkan Suresi, 63)

27· Din ahlakını anlatan bir kimse, karşısındaki kişinin iman edip etmemesinden sorumlu olur mu?

Din ahlakını anlatan bir insan, karşısındaki kişinin iman edip etmemesinden hiçbir şekilde sorumlu değildir. Müminler sadece Kuran'ı karşı tarafa en güzel şekilde anlatarak, insanları Allah'a iman etmeye çağırmakla yükümlüdürler. Ancak din ahlakının anlatıldığı bu insanın kalbi tümüyle Allah'ın kontrolündedir. Tebliğ yapılan insan eğer mümin olacaksa ona İslam'ı sevdirecek, kalbine imanı yerleştirecek olan sadece

Allah'tır. Bu nedenle Allah Kuran'da müslümanların din ahlakını anlatmakla yükümlü olduklarını, ancak hidayeti vermenin sadece Kendisine ait olduğunu bildirmiştir:

Gerçek şu ki, sen, sevdiğini hidayete erdiremezsin, ancak Allah, dilediğini hidayete erdirir; O, hidayete erecek olanları daha iyi bilendir. (Kasas Suresi, 56)

28· Müslümanlarla görüşmeden din ahlakı yaşanabilir mi?

İnsan, zaruri nedenlerle tek başına kalması söz konusu olmadığı sürece diğer müslümanlarla birarada yaşamalıdır. Çünkü müslümanın güzel ahlakını, fedakarlığını, öğüte karşı boyun eğiciliğini, alçakgönüllülüğünü, sevgisini, sadakatini gösterebilmesi için müminlerle birlikte olması gerekir.

Yoksa bir mümin din ahlakından uzak birine karşı sadakatli olamaz. Kuran ahlakının dışında hareket etmez. İman sahibi olmayan birine karşı teslimiyet gösteremez. Allah'a inanmayan biriyle Allah'ı zikredemez. Bu nedenle Kuran'da tarif edilen hayatı tam olarak yaşayabilmesi için müminlerle birarada bulunması gerekir.

Ayrıca imanlı bir insan için İslam ahlakının insanlar arasında yayılması ve herkes tarafından yaşanması çok önemlidir. Çünkü bu, Allah'ın müminlere yüklediği sorumluluklardan bir tanesidir. Böyle bir çalışma ise müminlerin birbirlerine var güçleriyle destek olmalarını gerektirir. Bu nedenle Allah iman edenlere "kenetlenmiş binalar gibi saf bağlayarak" hareket etmelerini emreder. (Saff Suresi, 4)

Ayrıca bir mümin ancak Kuran ahlakını yaşayan imanlı insanların yanında rahat eder. Allah'ı dost edinmiş olan bir insanın dostluğundan zevk alır. Karşısında güzel ahlaklı ve Allah'a derinden bağlı bir insan görmek ister. Ahirette sonsuza kadar beraber olmak istediği insanlarla, dünyadayken de beraber yaşamayı arzu eder. Allah, dinin bu hükmünü Kuran'da şöyle bildirmiştir:

Sen de sabah akşam O'nun rızasını isteyerek Rablerine dua edenlerle birlikte sabret. Dünya hayatının (aldatıcı) süsünü isteyerek gözlerini onlardan kaydırma. Kalbini Bizi zikretmekten gaflete düşürdüğümüz, kendi 'istek ve tutkularına (hevasına)' uyan ve işinde aşırılığa gidene itaat etme.
(Kehf Suresi, 28)

29· İnsanların din ahlakını yaşamadan mutlu olmaları mümkün müdür?

Din ahlakını yaşamayan hiçbir insanın gerçek anlamda mutlu olabilmesi mümkün değildir. Çünkü bir insanın mutlu olabilmesi için herşeyden önce vicdanen rahat olması şarttır. Yani kalbine sıkıntı verecek, aklına takılacak, pişmanlık içinde yaşamasına sebep olacak bir durum içinde bulunmaması gerekir. Vicdanın rahat olması ise sadece bir tek şekilde mümkündür; bu da din ahlakının yaşanmasıdır. Çünkü vicdan Allah'ın

emrindedir ve insana sürekli olarak Allah'a iman etmeyi, dinin hükümlerini yerine getirmeyi ve güzel ahlaklı olmayı emreder. Bu nedenle bütün hayatı boyunca vicdanının bu emrine karşı mücadele veren dinsiz bir insanın mutlu olabilmesi mümkün değildir. Allah insanın kalp rahatlığını ve gerçek huzuru yalnızca Allah'a imanla elde edebileceğini bildirmiştir:

Bunlar, iman edenler ve kalpleri Allah'ın zikriyle mutmain olanlardır. Haberiniz olsun; kalpler yalnızca Allah'ın zikriyle mutmain olur. (Rad Suresi, 28)

30· Her insan din ahlakını yaşamakla sorumlu mudur?

Allah'ın varlığını kavrayabilecek bir şuur açıklığına ulaştığı andan itibaren her insan, Allah'ın emirlerini yerine getirmekle sorumludur. Ne fakir olması, ne sakat olması, ne hasta olması, ne çok zengin ve çok ünlü olması, ne de çok yüksek bir mevki sahibi olması bir insanın din ahlakını yaşamasına engel değildir. Çünkü bunların hiçbiri insanların Allah'a kulluk etmeleri için yaratıldıkları gerçeğini değiştirmez. Kuran'da sadece fiziksel olarak özürlü olan kişilerin dinin bazı hükümlerinden sorumlu olmadığı bildirilmiştir. Bunun dışında ise her insan Allah'a kulluk etmekle ve O'nun indirdiği dinin hükümlerini yerine getirmekle sorumludur. Allah Kuran'ın insanlara farz kılındığını ayetlerinde şöyle bildirmiştir:

Ve şüphesiz o (Kur'an), senin ve kavmin için gerçekten bir zikirdir. Siz (ondan) sorulacaksınız. (Zuhruf Suresi, 44)

31· Hz. İsa, Hz. Musa ve diğer peygamberler için "Müslüman" ifadesini kullanmak doğru mudur?

Kuran'da Hz. İsa, Hz. Musa da dahil olmak üzere Hz. Süleyman, Hz. İbrahim, Hz. Nuh, Hz. Yusuf ve diğer bütün peygamberler "Müslüman" olarak anılmaktadır. Çünkü Allah'ın dini tektir ve bu din Allah Katında İslam'dır. Hz. Adem'den bu yana insanlara öğretilen din hep aynıdır. Hz. İsa'nın İncil'i, Hz. Musa'ya inen Tevrat ve Hz. Davud'a inen Zebur'un tahrif edilmeden önceki hallerindeki özü de yine bu dini anlatmaktadır. Bu nedenle Allah'ın dinini tebliğ eden bütün peygamberler tek bir dine mensupturlar. Bu din de hak din olan İslam dinidir. Kuran'da bu konu insanlara şöyle açıklanmıştır:

İbrahim, ne Yahudi idi, ne de Hıristiyandı: Ancak, O hanif (muvahhid) bir Müslümandı, müşriklerden de değildi. (Al-i İmran Suresi, 67)

Yine bir başka ayette de Hz. Musa'nın beraberindeki kimselerden "müslüman"

olarak bahsettiği haber verilmektedir:

Musa dedi ki: "Ey kavmim, eğer siz Allah'a iman edip müslüman olmuşsanız artık yalnızca O'na tevekkül edin." (Yunus Suresi, 84)

Hz. İsa'nın yanındaki Havarilerin de kendilerini müslüman olarak isimlendirdikleri bir ayette şöyle bildirilmektedir:

Hani Havarilere: "Bana ve elçime iman edin" diye vahy (ilham) etmiştim; onlar da: "İman ettik, gerçekten müslümanlar olduğumuza sen de şahid ol" demişlerdi. (Maide Suresi, 111)

32· İnsanların Allah'tan razı olmaları ne demektir?

Bir insanın Allah'tan razı olması, Allah'ın kendisi için belirlediği kaderden ve kendisine verdiklerinden kayıtsız şartsız, içinde hiçbir sıkıntı duymadan hoşnut olması demektir. İnsan karşılaştığı herhangi bir olaydaki hayrı ve güzelliği o an için göremeyebilir. Ancak bu hayrı görsün veya göremesin, Allah'ın her olayda muhakkak iyilik ve güzellik dilediğini bilir. Her zaman için karşılaştığı her olayda Allah'a sonsuz bir güveni vardır. Hiçbir zaman kendi içinde, "bu olay bana iyilik mi getirecek kötülük mü" diye bir şüpheye kapılıp tereddüt yaşamaz, hep Allah'a güvenerek ve hayırla karşılaşacağını bilerek düşünür.

Başına ölümcül bir hastalık gelebilir, kaza geçirip sakat kalabilir, bütün malını mülkünü kaybedip fakir duruma düşebilir, insanlar tarafından haksızlığa uğratılabilir ya da hiç beklemediği bambaşka bir olayla karşılaşabilir. Ne olursa olsun bütün bunların Allah'ın kontrolünde gerçekleştiğini bildiği için, içi çok rahattır. Allah'ın aklına ve merhametine tam olarak teslim olmuştur. Her ne koşul altında olursa olsun Allah'a şükreder. İşte bu, Allah'tan razı olan bir insanın tavrıdır. Allah Kendisinden razı olan kullarını Kuran'da şu şekilde haber vermektedir:

Allah dedi ki: "Bu, doğrulara, doğru söylemelerinin yarar sağladığı gündür. Onlar için, içinde ebedi kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler vardır. Allah onlardan razı oldu, onlar da O'ndan razı olmuşlardır. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur." (Maide Suresi, 119)

... Onlar, öyle kimselerdir ki, (Allah) kalplerine imanı yazmış ve onları Kendinden bir ruh ile desteklemiştir. Onları, altlarından ırmaklar akan cennetlere sokacaktır; orda süresiz olarak kalacaklardır. Allah, onlardan razı olmuş, onlar da O'ndan razı olmuşlardır. İşte onlar, Allah'ın fırkasıdır. Dikkat edin; şüphesiz Allah'ın fırkası olanlar, felah (umutlarını gerçekleştirip

kurtuluş) bulanların ta kendileridir. (Mücadele Suresi, 22)

33· Batıl inançları kabullenmek doğru olur mu?

Batıl inançlar halk arasında ağızdan ağıza yayılan, ancak hiçbir geçerliliği olmayan inanışlardan ibarettir. İnsanlar çeşitli varlıkların kendilerine uğursuzluk getirdikleri gibi asılsız inançları nedeniyle tedirgin olurlar. Oysa bir maddenin uğur ya da uğursuzluk getirmesi diye bir şey söz konusu değildir. Çünkü kainatta var olan hiçbir olay tesadüf eseri meydana gelmez. Her insanın, her bitkinin, hayvanın veya eşyanın bir kaderi vardır. Ne kadar yaşayacakları, nasıl bir hayat sürecekleri, nasıl bir görünüme sahip olacakları gibi herşey Allah Katında zaten bellidir. Allah'ın izin olmadan bir ağaç dalındaki tek bir yaprağın bile düşmesi mümkün değildir.

Evrenin yaratılışından itibaren gerçekleşmiş ve gerçekleşecek olan her olayı Allah takdir etmiştir. Bu kaderi ne bir insanın, ne bir hayvanın, ne de bir eşyanın değiştirme gücü yoktur. Eğer bir insanın başına beklemediği bir anda bir kaza geliyorsa, bu onun daha yaratılmadan önce belirlenmiş olan kaderi gereğidir. Bir insanın bir başarı elde etmesi, sağlığına kavuşması ya da başına herhangi bir iyilik gelmesi de onun uğurundan değil, Allah'ın lütfundandır:

Gaybın anahtarları O'nun Katındadır, O'ndan başka hiçkimse gaybı bilmez. Karada ve denizde olanların tümünü O bilir, O, bilmeksizin bir yaprak dahi düşmez; yerin karanlıklarındaki bir tane, yaş ve kuru dışta olmamak üzere hepsi (ve herşey) apaçık bir kitaptadır. (Enam Suresi, 59)

34· Kuran, kıyamete kadar yaşayacak olan tüm insan topluluklarına mı gönderilmiştir?

Kuran kıyamete kadar yaşayacak olan tüm insanlar için indirilmiştir. Dolayısıyla Kuran'ın hükümleri, bu süre içerisinde yaşayan her insan için geçerlidir. Bundan 1000 sene önce yaşamış olanlar da, bundan sonra yaşayacak olanlar da aynı kitaptan ve aynı hükümlerden sorguya çekileceklerdir. Bir yüzyıldan başka bir yüzyıla geçilmesi, giyim tarzının, teknolojinin ya da şehirlerin değişmesi insanların Allah'a karşı olan sorumluluklarını değiştirmez. Bir insan büyük bir çölün ortasında olsa, bir gökdelen Katında otursa da, ibadetlerini ve ahlakını Kuran'da belirtilen şekilde yerine getirmekle yükümlüdür. Allah Kuran'ın tüm alemlere gönderildiğine ve tüm insanların bu kitaptan sorguya çekileceklerine ayetlerinde şöyle dikkat çekmiştir:

Alemlere uyarıcı olsun diye kuluna Furkan'ı indiren (Allah) ne yücedir. (Furkan Suresi, 1)

35· Hastalık, sakatlık, fakirlik veya herhangi bir fiziksel eksiklik karşısında şikayet etmek

doğru olur mu?

Hastalık, sakatlık ya da fakirlik gibi eksiklikler, insanın dünya hayatının geçiciliğini anlaması ve cennete özlem duyup bu yönde çaba harcamaya yönelmesi için Allah'ın yarattığı özel durumlardır. Bu nedenle de bunlar aslında Allah'ın kullarına olan lütfundan kaynaklanmaktadır. Dünyada eksiklik gibi görünen bu konular, ibret almasını bilen bir insanın sonsuz hayatı açısından büyük bir nimete dönüşür. Allah dünya hayatının eksikliklerine ve zorluklarına karşı Allah'ın rızasını kazanmak amacıyla tevekkül edip sabır gösteren kullarına cennetini vaat etmiştir. Dahası Allah orada bu kimselerin hem manevi hem de fiziki açıdan tüm bu eksikliklerini giderecek, onları en güzel surette hem de sonsuz bir yaratılışla yaratacaktır.

İşte bu nedenle insanın böyle bir acizlik karşısında dünya hayatında yapması gereken şey, bu gerçeği hiç unutmadan sonsuz akıl sahibi olan Rabbimize tamamen teslim olmasıdır. Çünkü Allah'ın bir insan için belirlediği kaderde kişinin hiç bilmediği hayırlar ve pek çok hikmet vardır. İnsanların fakirlik, çirkinlik ya da hastalık gibi hoşlarına gitmeyen durumlara karşı isyankar ve şikayetçi bir tutum içinde olmaları Kuran ahlakına uygun değildir. İnsana düşen Allah'ın kendisi için belirlediği kadere razı olmaktır. Unutmamak gerekir ki, herhangi bir durumdan şikayetçi ve memnuniyetsiz olan bir insan, aslında Allah'ın kendisi için dilediği bir güzelliğe karşı memnuniyetsiz bir tavır göstermiş olur. Bu ise Allah'a karşı büyük bir nankörlüktür. Çünkü Allah her olayı insanı denemek amacıyla yaratmakta ve onun sonsuz kurtuluşuna bir vesile kılmaktadır. Müminlerin bu konuda göstermesi gereken ideal tavır ise Kuran'da şöyle belirtilmiştir:

De ki: "Allah'ın bizim için yazdıkları dışında, bize kesinlikle hiçbir şey isabet etmez. O bizim mevlamızdır. Ve mü'minler yalnızca Allah'a tevekkül etmelidirler." (Tevbe Suresi, 51)

36· Hesap gününde peygamberleri görebilecek miyiz?

Hesap gününde dünya tarihi boyunca yaşamış olan bütün insanlar biraraya gelecektir. Bu insanlar arasında peygamberler de vardır. Her peygamber kendi kavmine şahitlik etmek üzere toplanma yerine gelecektir. Bütün insanlar, Allah'ın huzurunda dünya hayatında işledikleri amellerden dolayı hesap vereceklerdir. Bu nedenle hesap gününde Allah'ın dilemesiyle Hz. Muhammed (sav)'i, Hz. İsa'yı, Hz. Adem'i, Hz. Yusuf'u ve diğer bütün peygamberleri görebilmek mümkün olacaktır. Allah Kuran'da bu konuyu şöyle haber vermiştir:

Yer, Rabbi'nin nuruyla parıldadı; (orta yere) kitap kondu; peygamberler ve şahidler getirildi ve aralarında hak ile hüküm verildi, onlar haksızlığa uğratılmazlar. (Zümer Suresi, 69)

37· Müminler cennette kimlerle beraber olacaktır?

Müminler cennette, Hz. Adem'den bu yana yaşamış olan tüm inananlarla birlikte olacaklardır. Bu kimseler arasında bugüne kadar gönderilmiş olan tüm peygamberler, onlara uyup gösterdikleri yolu izleyen salih müminler ve şehidler de bulunacaktır. Kuran'da bu müjde müminlere şöyle verilmiştir:

Kim Allah'a ve Resul'e itaat ederse, işte onlar Allah'ın kendilerine nimet verdiği peygamberler, doğrular (ve doğrulayanlar), şehidler ve salihlerle beraberdir. Ne iyi arkadaştır onlar? (Nisa Suresi, 69)

38· İnsanın yapmadığı şeylerle övünmesinin Kuran'daki yeri nedir?

Allah Kuran'da insanlara her konuda ihlaslı davranmayı ve her işte sadece Allah'ın rızasını gözetmeyi öğütlemiştir. Övgü beklentisi ise kişinin insanlardan takdir beklemesinden ve onların hoşnutluğunu kazanmaya çalışmasından kaynaklanır. Bu bakış açısına sahip olan insanlar sadece yaptıkları şeylerle değil, yapmadıkları şeylerle de övünmeye kalkışırlar. Oysa ki insanın yapmadığı bir şeyi yapmış gibi göstermeye çalışması ve bunu öne sürerek kendine bir pay çıkarması, Allah'a karşı yalan söylemesi anlamına gelir. Çünkü Allah insanın yaptıklarını da yapmadıklarını da en iyi şekilde bilendir. Allah'ın bildiği bir şeyi insanların bilmemesinden istifade ederek bir övgü konusu haline getirmeye çalışmak Kuran'da yerilen bir tavırdır. Bu kimseler o an için kazançlı gibi görünseler de aslında büyük bir kayıp içerisine girerler. Çünkü Allah insanı söylediği her sözden sorumlu tutacak ve hak ettiği karşılığı ahirette mutlaka verecektir. Kuran'da bu kimselerin durumu şöyle açıklanmıştır:

Getirdikleriyle sevinen ve yapmadıkları şeyler nedeniyle övülmekten hoşlananları (kazançlı) sayma; onları azaptan kurtulmuş olarak sayma. Onlar için acı bir azap vardır. (Al-i İmran Suresi, 188)

39. Müslümanların sanata bakış açısı nasıl olmalıdır?

Allah yeryüzünde çeşitli güzellikler yaratmıştır. Sanat, bu güzelliklerin insanlar tarafından örnek alınması ve taklit edilmesiyle ortaya çıkar. Bu yüzden sanat Allah'ın insanlara sunduğu büyük bir lütuftur. Allah insanları estetikten, güzelliklerden zevk alacak bir fıtratta yaratmıştır. Özellikle müminler Allah'ın bu nimetlerini takdir edebilen, onlardaki incelikleri sezebilen, hür düşünerek estetik konusunda geniş bir ufka sahip olan insanlardır. Bundan dolayı sanattan aldıkları zevk katlanarak artar.

Müminler sanatı bir cennet nimeti olarak görürler. Kuran'da cennetin insanın ruhunda derin bir etki bırakacak güzellikte eşsiz bir sanatla döşendiğinden bahsedilmektedir.

Ayetlerde cennette altın işlemeli yastıklar, atlastan yapılmış ağır işlemeli kıyafetler, mücevherler, yüksek köşkler, yeşil ipekten elbiseler, mücevherlerin üzerine özenle işlendiği tahtlar olduğu bildirilmektedir. Allah'ın övdüğü tüm bu güzellikler, müminler için dünyada da büyük bir nimettir.

Ayrıca Kuran'da bahsi geçen Hz. Süleyman'ın sarayının güzelliği de, müminlerin sanat ve estetik anlayışlarını ortaya koyması bakımından dikkat çekicidir. Hz. Süleyman sarayını havuzlar, büyük çanaklar, heykellerle süslemiş ve görenlerin hayran kaldığı mükemmel bir sanat eseri oluşturmuştur.

40· Hikmet ne demektir?

Hikmet, herşeyin en doğrusunu ve en isabetli olanını tespit edebilme yeteneğidir. Hikmet sahibi olan bir insanın, konuşması, aldığı kararlar, hatta tüm tavırları olabilecek en akılcı ve en isabetli yapıyı yansıtır. Hikmet sahibi bir kimse, bir konuyu en doğru, en özlü, en akılcı şekilde anlatabilir, bir olaya, kişiye ya da tavra en doğru teşhisi koyabilir. Olaylar karşısında en akılcı tepkiyi verir ve en güzel tavrı gösterebilir. Dolayısıyla da hikmet sahibi olan insanlar, aynı zamanda da yüksek bir akla sahip kimselerdir.

Bir insanın hikmet sahibi olabilmesi ise kişinin ancak Allah'a iman etmesi ve Kuran'a uymasıyla mümkün olur. Çünkü olayların doğrusunu, tavrın, düşüncenin, konuşmanın güzel ve akılcı olanını insanlara öğreten tek kaynak Kuran'dır.

Allah Kendisine yönelen samimi kullarına bir nimet olarak Katından bir hikmet de verir. Kuran'da Allah'ın bu nimeti kullarından dilediğine vereceğine şöyle dikkat çekilmiştir:

Kime dilerse hikmeti ona verir; şüphesiz kendisine hikmet verilene büyük bir hayır da verilmiştir. Temiz akıl sahiplerinden başkası öğüt alıp-düşünmez. (Bakara Suresi, 269)

41· Kuran'da Hz. Davud'a verildiği söylenen "anlatım çarpıcılığı" ne anlama gelmektedir?

Onun mülkünü güçlendirmiştik. Ona hikmet ve anlatım çarpıcılığını vermiştik. (Sad Suresi, 20)

Anlatım çarpıcılığı, doğru olanı en özlü, en anlaşılır ve en etkili şekilde anlatabilme kabiliyeti, yani hikmetli konuşabilmedir. Bu tarz bir konuşmanın en önemli özelliği, karşı tarafın vicdanını harekete geçirecek samimiyette ve akılcılıkta olmasıdır. Anlatım çarpıcılığı olan bir insanın söylediği sözler, karşı taraf üzerinde derin bir etki bırakır. Karşıdaki kişinin yanlış olan fikirlerinde, ideolojisinde, hayat tarzında değişiklikler yapmasına ve doğru olanı kabul etmesine vesile olur.

Unutmamak gerekir ki, anlatım çarpıcılığı kişinin çok kültürlü olması, çok kitap okumuş olması, çok tecrübeli olması veya dilbilgisi kurallarını çok iyi bilip kusursuz cümleler kurmasıyla ilgili bir özellik değildir. Bu, Allah'ın imanı kuvvetli, samimi, ihlaslı kullarına lütuf olarak verdiği bir nimettir.

42· Allah inananlara imanlarından dolayı dünyada bir karşılık verir mi?

Allah samimi olan kullarına dünyada da güzel bir karşılık verir. Onları doğru yola iletir, işlerini kolaylaştırır, kalplerine huzur ve güven duygusu verir, şükretmelerine karşılık üzerlerindeki nimetleri kat kat arttırır, dinine yardım etmelerinden dolayı onlara yardım eder. Elbette kulluklarını denemek amacıyla zaman zaman bazı zorluklarla da deneyebilir. Ancak tüm bunların yanında onları dünyada güzel bir hayat ile yaşatır. Allah müminlere yaptıkları salih amellerin karşılığını dünyada da vereceğini ayetlerinde şöyle

bildirmiştir:

Erkek olsun, kadın olsun, bir mü'min olarak kim salih bir amelde bulunursa, hiç şüphesiz Biz onu güzel bir hayatla yaşatırız ve onların karşılığını, yaptıklarının en güzeliyle muhakkak veririz.
(Nahl Suresi, 97)

De ki: "Ey iman eden kullarım, Rabbinizden sakının. Bu dünyada iyilik edenler için bir iyilik vardır. Allah'ın arz'ı geniştir. Ancak sabredenlere ecirleri hesapsızca ödenir." (Zümer Suresi, 10)

Böylece Allah, dünya ve ahiret sevabının güzelliğini onlara verdi. Allah iyilikte bulunanları sever.
(Al-i İmran Suresi, 148)

43· Allah inkar edenlere dünyada bir karşılık verir mi?

Allah "İnkar edenleri ise, dünyada ve ahirette şiddetli bir azabla azablandıracağım. Onların hiç yardımcıları yoktur." (Al-i İmran Suresi, 56) ayetiyle inkar edenlere dünyada da bir karşılık vereceğini bildirmiştir. Kuran'da bu kimselerin hem fiziksel hem de manevi anlamda bir azapla karşılaşabileceklerine dikkat çekilmiştir. Allah "Görmüyorlar mı ki, gerçekten onlar her yıl, bir veya iki defa belaya çarptırılıyorlar da sonra tevbe etmiyorlar ve öğüt alıp (ders çıkarıp) düşünmüyorlar." (Tevbe Suresi, 126) ayetiyle inkar edenlere dünya hayatında zaman zaman çeşitli sıkıntılar isabet ettirdiğine dikkat çekmiştir. Kuran'da önceki kavimlerin deprem, kuraklık, ürün kıtlığı, tufan, yıldırım düşmesi ya da bir kavmin toplu olarak helak edilmesi gibi azap şekilleriyle karşılaştıklarından da bahsedilmektedir.

Ancak bunun yanında inkarcıların yaşadıkları manevi azap, hayatlarının sonuna kadar kesintisiz olarak devam eden sürekli bir azap şeklidir. Bu insanlar, vicdanlarının kendilerine gösterdiği doğrulara uymadıkları için vicdan azabından hiçbir zaman kurtulamazlar. Yine aynı şekilde Kuran ahlakını yaşamadıkları için hiçbir zaman gerçek anlamda mutluluğu, dostluğu, sevgiyi ve sadakati yaşayamazlar. Kendileri gibi çevrelerindeki insanlar da Kuran ahlakını yaşamadıkları için karmaşanın, kaosun ve huzursuzluğun hakim olduğu bir dünyada yaşarlar. Bunun yanında Allah onlara dünya hayatında pek çok nimet de sunar, ancak Kuran'da tüm bunların onların sadece denenmeleri için verildiğine dikkat çekilmiştir:

Onların malları ve evlatları seni imrendirmesin; Allah bunlarla, ancak onları dünyada azablandırmak ve canlarının onlar inkar içindeyken zorluk içinde çıkmasını istiyor. (Tevbe Suresi, 85)

44. İnsanlar arasında daha takva olanları ayırt etmek mümkün müdür? Hangi tavırlar takva alametidir?

İnsanlar arasında daha takva olanları kesin olarak ayırt edebilmek mümkün değildir. Çünkü insanın gerçek takvası, samimiyeti ve imanı kalbinde gizlidir ve bunu bilebilecek tek güç de Allah'tır. İnsanlar ise bir kimsenin takvası hakkında ancak kuvvetli bir kanaat edinebilirler. İnsanların bu konuda kendilerine aldıkları ölçü ise kişinin tavırlarıdır. Bir insanın Allah'a olan samimiyeti, dine olan sadakati, Allah'ın rızasını kazanabilmek için gösterdiği samimi çaba, dine hizmet konusundaki şevki ve kararlılığı, müminlere olan sevgisi, bağlılığı karşı tarafta bu kişinin takvası hakkında kuvvetli bir kanaat oluşturur. Ancak yine de bu konuda kesin hüküm sadece Allah'a aittir.

İnsan, günahlardan, haram kılınan fiillerden ya da Kuran ahlakına uymayan bir tavır içerisine girmekten sakınarak takva kazanır. Kim güzel ahlakı yaşamakta daha kararlı olursa, dine fayda getirmek için daha fazla gayret eder ve dinin hükümlerini yerine getirmede daha titiz olursa onun takvası, diğer insanlara oranla daha çok artar.

Takva sahibi bir mümin aklıyla da kendisini belli eder. Aldığı kararlar daha isabetli olur. Karşılaştığı sorunlara çok daha kolay ve seri çözümler getirir. Konuşmaları çok daha hikmetli ve etkileyici olur. Olaylarda başkalarının göremediği yönleri, o çok daha açık bir şuurla tespit edebilir. Yaptığı hizmetlerle kendisini ön plana çıkartmaya çalışmaz, ihlaslı bir tavır içerisindedir. İnsanların hoşnutluğunu ve övgüsünü değil, Allah'ın rızasını kazanmayı hedefler. Hangi durumla karşılaşırsa karşılaşsın Allah'ın sınırlarından hiçbir taviz vermez. Tüm bu alametleri üzerinde taşıyan bir insanın takva sahibi bir kimse olduğu umulur. Ancak yine de kişinin gerçek anlamda takva sahibi bir insan olup olmadığı ya da kimin kimden daha üstün bir imana sahip olduğu konusunda kesin bir kanaate varmak mümkün değildir. Çünkü insan bu konuda ancak dışarıdan gördüğü kadarıyla, yüzeysel bir değerlendirme yapabilir. İnsanların gerçek imanını, takvasını, ihlasını ve Allah'a olan yakınlığını ise ancak Allah bilir.

45. Bir başkasının günahını üstlenmek ve ahirette onun yerine ceza çekmek söz konusu olabilir mi?

Kuran'da bildirildiğine göre bir insanın bir başkasının günahını üstlenmesi ve bundan dolayı ahirette onun yerine ceza çekmesi mümkün değildir. Allah her insanı yaptıklarından dolayı tek başına sorumlu tutacağını ve tek başına sorgulayacağını belirtmiştir. Çünkü Allah dünya hayatında her insanın içine doğruyla yanlışı kendisine söyleyen ve onu her zaman için Allah'ın rızasını kazanmaktan yana çağıran bir vicdan vermiştir. Dahası tüm insanlara, Katından doğruyu yanlışı öğreten bir kitap indirerek, peygamberleri vasıtasıyla dinini tebliğ ederek onları karşılaşacakları bu azaba karşı uyarmıştır. Tüm bunların ardından doğru olandan yüz çeviren kimseler ise, bu

seçimlerini kendi öz iradeleri, muhakemeleri ve istekleri doğrultusunda yapmışlardır. Bu seçimlerinin sonucundan da yine tek başlarına sorumlu tutulacaklardır. Kuran'da bu olay insanlara şöyle haber verilmiştir:

Hiçbir günahkar bir başka günahkarın günahını yüklenemez. Eğer yükü ağır olan kimse (bir başkasını) onu taşımaya çağırsa, -bu, yakın akrabası da olsa- kendisine ondan hiçbir şey yükletilmez. Sen, yalnızca gayb ile Rablerinden 'içleri titreyerek-korkmakta' olanları ve dosdoğru namazı kılanları uyarırsın. Kim temizlenip-arınırsa, artık o, kendi nefsi için temizlenip-arınmıştır. Sonunda dönüş Allah'adır.
(Fatır Suresi, 18)

Ayrıca Allah bir başka ayetinde dünyada iken insanlara bu şekilde vaatlerde bulunarak onları günaha sürükleyen kimselerin yalan söylemekte olduklarını bildirerek de insanları uyarmıştır:

İnkar edenler, iman edenlere dedi ki: "Siz bizim yolumuzu izleyin, hatalarınızı biz yüklenelim." Oysa kendileri, onların hatalarından hiçbir şeyi yüklenecek değildir. Gerçekten onlar, elbette yalancıdırlar. (Ankebut Suresi, 12)

46· İslam'ı ve Kuran'ı başkalarına anlatmak ne şekilde olur?

En güzel tebliğ, insanın, din ahlakını karşısındaki kimseye hem sözlü hem de fiili olarak anlatmasıyla olur. Dinin hükümlerini ve Kuran ahlakını sözlü olarak anlatan bir kimsenin, bir yandan da anlattıklarını tüm samimiyetiyle yaşıyor olması, anlatılanlarla ne kastedildiği konusunda çok daha kesin bir sonuca varılmasını sağlar. Samimiyetin gerçek ölçüsü, insanın anlattıklarıyla yaşadıkları arasındaki tutarlılık olduğu için, görülen bu samimiyet karşı tarafın dinin güzelliğini kavramasında önemli bir rol oynar. Sözgelimi insan bir yandan fedakarlığın ne kadar erdemli bir tavır olduğunu anlatırken bir yandan da bencil bir tutum içerisinde olsa, anlattıklarının karşı taraf üzerinde pek bir etkisi olmaz. Samimiyeti hakkında da ciddi şüpheler oluşmasına neden olur. Aksine kişinin insanları yaşamaya davet ettiği güzel ahlakı kendi si de gösterdiğinde, hem o kişinin samimiyeti konusunda kesin bir kanaat oluşur, hem de kastettiği güzel ahlakın günlük hayatta ne şekilde uygulanacağı görülmüş olur. Yine aynı şekilde mütevaziliği anlatan bir insanın, tavırlarıyla da bu ahlakı göstermesi din ahlakının en güzel şekilde tebliğ edilmesini sağlar. Allah inananları insanlara anlattıkları şeyleri yaşamaları konusunda şöyle uyarmıştır:

Ey iman edenler, yapmayacağınız şeyi neden söylersiniz? Yapmayacağınız şeyi söylemeniz, Allah Katında bir gazab (konusu olması) bakımından büyüdü

(büyük bir suç teşkil etti). (Saff Suresi, 2-3)

47· Güzel ahlakın bir sınırı var mıdır? İnsan belli bir ahlaka ulaştıktan sonra "bu kadar yeter" diyebilir mi?

Güzel ahlakın hiçbir sınırı yoktur. Yapılan her tavrın, söylenen her sözün daha güzeli, daha iyisi mutlaka vardır. İnsanın hiçbir zaman için "bu kadar yeter" ya da "en iyisi budur" diyebileceği bir durumu olmaz. Dahası insan ne zaman kendini yeterli görmeye başlarsa, o zaman ahlakında, tavırlarında bozulmalar ortaya çıkmaya başlar. Kendini geliştirmeye, yenilemeye ihtiyacı olmadığını düşündüğü için hiçbir güzellikten istifade edemez ve ahlakında hiçbir ilerleme kaydedemez. Allah ayetlerinde kendini yeterli yani müstağni gören kimselerin ahlaklarında bozulma olacağına dikkat çekmiştir:

Hayır; gerçekten insan, azar. Kendini müstağni (yeterli) gördüğünden. (Alak Suresi, 6-7)

Bu nedenle insan hayatının son anına kadar sürekli olarak kendisini geliştirmeye ve hep daha güzel olanı, daha iyi olanı elde etmeye çalışmalıdır. Zira hiçbir insan, ahirette Allah'ın kendisi hakkındaki hükmü belli olana kadar, Allah'ın rızasını ve cennetini kazandığından emin olamaz. Bu da kendisini hiçbir zaman için yeterli görmemesini sağlayan en önemli konulardan biridir.

48· Müslüman vaktini nasıl değerlendirir?

Kuran'a baktığımızda müminin "boş vakit" diye bir kavramı olmadığını görürüz, Müslümanın her anı çok doludur. Allah'tan korkan ve O'nun emirlerini titizlikle uygulayan bir mümin daha fazla hayır işleyerek Allah'a daha da yakınlaşmak için sürekli salih amellerde bulunur. Vaktini Allah'ın Kuran'da belirttiği ibadetlerle geçirir. Bir işinden boşaldığı zaman da hemen yeni bir işe yönelir. Sürekli olarak hayır ve güzellik peşindedir. Bu çaba arasında bir kesinti, duraklama, sınır yoktur. Mümin için bir işin tamamlanması yeni bir işin başlaması gerektiğinin bir göstergesidir. Zira mümin dünyada geçirdiği her saniyeyi Allah'ın rızasını kazanmak için çaba harcayarak geçirmesi gerektiğini ve ahirette her anının hesabını vereceğini bilir. Bu nedenle de sadece Allah'ın rızasını kazanabilmek umuduyla her anını Allah'ın en razı olacağını umduğu işleri yaparak geçirir. Kuran'da müminlerin bu çabası şöyle bildirilmiştir:

Şu halde boş kaldığın zaman, durmaksızın (dua ve ibadetle) yorulmaya-devam et. Ve yalnızca Rabbine rağbet et. (İnşirah Suresi, 7-8)

49· Din ahlakını anlatmanın karşılığında insanlardan bir karşılık beklenebilir mi?

Müminler din ahlakını Allah'ın rızasını kazanabilmek ve Kuran'ın bu konudaki hükmünü yerine getirebilmek amacıyla tebliğ ederler. Bunun karşılığında da Allah'ın

rızası ve cenneti dışında dünyevi hiçbir karşılık beklemezler.

Tüm peygamberler de hayatlarının sonuna kadar bu uğurda büyük bir çaba harcamış ancak din ahlakını anlattıkları kimselerden hiçbir şekilde dünyevi bir karşılık istememişlerdir. Ve her peygamber gönderildiği kavme öncelikle kendilerinden hiçbir karşılık beklemediğini vurgulamıştır. Kuran'da peygamberlerin gösterdiği bu üstün ahlak şöyle örneklendirilmiştir:

"Artık Allah'tan korkup-sakının ve bana itaat edin. Buna karşılık ben sizden bir ücret istemiyorum; ücretim yalnızca alemlerin Rabbine aittir." (Şuara Suresi, 179-180)

50. Kuran'da yetimlerin bakımı nasıl tarif edilmektedir?

Kuran'da, anne ve babasını kaybettiği için eğitimini sağlayacak ve bakımını üstlenecek bir kişiye muhtaç kalan yetim çocuklara karşı merhametli olunması ve onlara güzellikle davranılması emredilmiştir:

Öyleyse sakın yetimi üzüp-kahretme. (Duha Suresi, 9)

Allah ayetlerinde müminlere yetimler hakkında adaleti ayakta tutmayı, kazanılanlardan yetimlere infak etmeyi, onlara iyilikle davranmayı, yetimlerin mallarını adaletle harcamayı ve belirli bir akli olgunluğa eriştiklerinde de mallarını onlara vermeyi öğütlemiştir.

Allah Kuran'da ayrıca yetim olanın güzel ahlaklı, iyi bir insan yetiştirilmesini, yani eğitiminde özenli ve titiz olunmasını tavsiye etmiştir. Ve müminleri yetimleri koruma ve maddi güvence altına alarak yetiştirme konusunda teşvik etmiştir:

... Ve sana yetimleri sorarlar. De ki: "Onları ıslah etmek (yararlı kılmak) hayırlıdır. Eğer onları aranıza katarsanız, artık onlar sizin kardeşlerinizdir... (Bakara Suresi, 220)

Mümin bir kimse yetimin malına haksızlık yapmaya asla yanaşmaz. Çünkü Allah yetimin malına göz dikerek bu maldan çıkar sağlama gibi merhametsizce bir tavrı ayette büyük bir suç olarak tanımlamıştır:

Yetimlere mallarını verin ve murdar olanı temiz olanla değiştirmeyin. Onların mallarını mallarınıza katarak yemeyin. Çünkü bu, büyük bir suçtur. (Nisa Suresi, 2)

İşte tüm bunlardan dolayı müminler yetimlerin mallarını onlar büyüyüp kendilerine

bakacak duruma gelene kadar büyük bir itinayla muhafaza eder ve yetişkin bir yaşa geldiklerinde de bütün haklarını kendilerine devrederler.

51· İnsanın tam bilgi sahibi olmadığı konularda tartışması doğru mudur?

Allah ayetlerinde insanlara bilgi sahibi olmadıkları konularda tartışmaya girmemelerini öğütler. Çünkü her konuyu, bir bilenden daha iyi bilen mutlaka vardır. İnsanın bilgi sahibi olmadığı bir konu hakkında tartışması kişiye hiçbir şey kazandırmaz. Böyle bir durumda yapılması gereken en güzel tavır, hiçbir tartışmaya girmeden bilenlere danışmak ve böylece konunun en doğrusunu öğrenmektir.

Kuran'da insanın bilgisi olmadığı bir konunun ardından gitmemesi gerektiği şöyle hatırlatılmıştır:

İnsanlardan kimi, Allah hakkında bilgisi olmaksızın tartışır durur ve her azgın-kaypak şeytanının peşine düşer. Ona yazılmıştır: "Kim onu veli edinirse, şüphesiz o (şeytan) onu şaşırtıp-saptırır ve onu çılgın ateşin azabına yöneltir." (Hac Suresi, 3-4)

52· Başkalarını sürekli uyaran, ancak söyledikleri şeyleri kendileri uygulamayan kimseler Kuran'da nasıl tarif edilir?

Allah Kuran'da müminlere birbirlerine iyiliği emredip, kötülükten men etmelerini öğütlemiştir. Bu, Allah'ın beğendiği bir tavırdır, fakat asıl önemli olan kişinin başkalarına hatırlattığı konulara kendisinin de dikkat etmesi ve onlara kendi tavırlarıyla ve ahlakıyla örnek olabilmesidir. Çünkü eğer kişi yapılan bir tavrın yanlış olduğunu biliyor ve bundan rahatsızlık duyuyorsa, bu durumda kendisi de bu yanlıştan sıyrılmakla ve doğru olanı uygulamakla aynı derecede sorumludur. Allah bu konuyu müminlere şöyle hatırlatmıştır:

Siz, insanlara iyiliği emrederken, kendinizi unutuyor musunuz? Oysa siz kitabı okuyorsunuz. Yine de akıllanmayacak mısınız? (Bakara Suresi, 44)

53· İnsanlar genellikle sadece zorluk anında dua ederler. Bu tavrın yanlışlığı, Kuran'da nasıl tarif edilir?

Kuran ahlakından uzak yaşayan kimseler sadece başlarına bir hastalık, bir sıkıntı ya da "bir bela" geldiğinde dua ederler. Bu dönemlerde Allah'a sığınan ve karşılaştıkları sıkıntıları giderip nimet vermesi için gece gündüz O'na dua eden insanlar, bu durumdan kurtulduklarında hemen dua etmeyi ve kendilerine verdiği nimetten dolayı Allah'a şükretmeyi unuturlar. Zorluk ve sıkıntı anında gösterdikleri tavır onların çaresiz

kaldıklarını anlamalarındandır. Allah'a karşı olan gerçek samimiyetsizliklerini ise bu sıkıntıdan kurtulduklarında hemen ortaya koyarlar. Kuran'da bu kimselerin gösterdiği ikiyüzlü ve samimiyetsiz tavır şöyle örneklendirilmiştir:

Onları kara gölgeler gibi dalgalar sarıverdiği zaman, dini yalnızca O'na 'halis kılan gönülden bağlılar' olarak Allah'a yalvarıp yakarırlar (dua ederler). Böylece onları karaya çıkarıp-kurtarınca, artık onlardan bir kısmı orta yolu tutuyor. Bizim ayetlerimizi gaddar, nankör olandan başkası inkar etmez. (Lokman Suresi, 32)

54· Allah bütün insan topluluklarına din ahlakını anlatan bir uyarıcı / elçi göndermiş midir?

Allah Kuran'ın "... Hiçbir ümmet yoktur ki, içinde bir uyarıcı gelip-geçmiş olmasın" (Fatır Suresi, 24) ayeti ile gelmiş geçmiş tüm insan topluluklarına mutlaka insanları uyarmakla görevli elçiler gönderdiğini bildirmiştir. Bu elçiler bulundukları toplumlara Allah'ın emrettiği din ahlakını, yapmaları gereken ibadetleri türlü şekillerde anlatmış, onları cennetle müjdeleyip cehennem azabı ile uyarıp korkutmuşlardır. Ayrıca elçiler, Allah'ın dinini uygulamada gösterdikleri titizlik, sahip oldukları üstün ahlak ve Allah korkularının şiddeti ile beraberlerindeki insanlara her zaman örnek olmuşlardır. Allah'ın bütün insanları elçileri kanalıyla uyarmasının bir diğer nedeni ise ayette şöyle bildirilmiştir:

Elçiler; müjdeciler ve uyarıcılar olarak (gönderildi). Öyle ki elçilerden sonra insanların Allah'a karşı (savunacak) delilleri olmasın. Allah, üstün ve güçlü olandır, hikmet ve hüküm sahibidir. (Nisa Suresi, 165)

Bu, Allah'ın üstün adaletinin bir tecellisidir. Hesap gününde Allah'a karşı olan sorumluluklarından yana bilgisiz olduğunu söyleyerek mazeret sunacak, Allah'ın azabıyla uyarılıp korkutulmamış hiç kimse olmayacak ve herkes hak ettiği karşılığı en adil şekilde alacaktır.

55. "Zanda bulunma" Kuran'da nasıl tarif edilmektedir?

Zan ve tahminle hareket etmek Allah'ın beğenmediği bir ahlaktır. Allah Kuran'ın pek çok ayetinde zanna göre hareket etmenin cahiliye toplumuna ait bir özellik olduğuna dikkat çekmiş ve zannın insanlara hiçbir yarar sağlamadığını bildirmiştir. İnanan kullarına zanda bulunmaktan sakınmalarını emretmiştir. Müminler Allah'ın bu tavsiyesine uyarak herhangi bir delili olmayan, kulaktan dolma bilgilerle hiçbir konuda kendilerine göre fikir üretmezler. Eğer bir konuda söyleyecekleri bir söz veya verecekleri bir fikir varsa bunu mutlaka Kuran ahlakına uygun olarak, kesin delillere dayandırarak ve adil bir şekilde yaparlar. Bir kimse hakkında ona sormadan, geçerli bir

delil elde etmeden zanna dayalı bir hüküm yürütmez, herhangi bir sonuca varmazlar.

Müminlerin bu konuda gösterdikleri titizlik onların Allah korkularından kaynaklanmaktadır. Yaptıkları her işin ahirette karşılarına çıkacağını bilen ve Allah'ın azabından korkup sakınan müminler, bu konuda son derece titiz ve adil davranırlar. Allah Kuran'da zan konusunu şöyle açıklamıştır:

"Ey iman edenler, zandan çok kaçının; çünkü zannın bir kısmı günahtır..." (Hucurat Suresi, 12)

56. İnsanların ibadetlerini yaşlılığa ertelemeleri doğru olur mu?

Allah normal bir akla ve şuura sahip olan herkesi Kuran ahlakını yaşamakla ve dinin hükümlerini yerine getirmekle sorumlu tutar. Bu ibadetleri yerine getiren bir insan hem dünya hayatında güzel bir hayat yaşar, hem de sonsuz cennet hayatını kazanır. İnsanın "gençliğimi yaşayayım, nasıl olsa ölmeme yakın ibadetlerimi de yapar, ahireti de kazanırım" düşüncesi ile Allah'a karşı olan sorumluluğunu bile bile ertelemesi ahiret hayatını kaybetmesine neden olabilir. Allah "Tevbe; ne, kötülükleri yapıp-edip de onlardan birine ölüm çatınca: "Ben şimdi gerçekten tevbe ettim" diyenler, ne de kafir olarak ölenler için değil. Böyleleri için acı bir azab hazırlamışızdır." (Nisa Suresi, 18) ayetiyle insanlara bu gerçeği hatırlatmıştır. Ayrıca unutulmamalıdır ki, hiç kimse ölümle ne zaman karşılaşacağını bilemez. Buna rağmen insanın öleceği vakti biliyormuşcasına ibadetleri yerine getirmeyi belirli bir vakte ertelemesi kuşkusuz ki büyük bir hata olur. Zira ölümle karşılaştıktan sonra insan her ne kadar pişman olup geri dönmeyi istese de bir daha böyle bir imkan elde edemeyecektir.

57. "Benim kalbim temiz" diyerek ibadetlerin ertelenmesi doğru olur mu?

Dünya bütün insanlar için bir imtihan yeridir. Allah "O, amel (davranış ve eylem) bakımından hanginizin daha iyi (ve güzel) olacağını denemek için ölümü ve hayatı yarattı..." (Mülk Suresi, 2) ayeti ile bütün insanlara bu gerçeği bildirmiştir. Bu imtihanın gereği olarak insanlar yaptıkları her tavırdan, fiili olarak yerine getirdikleri veya getirmeyip erteledikleri tüm ibadetlerden sorumludurlar. Böyle bir durumda kalp temizliği tek başına bir ölçü olamaz. Muhakkak ki kişinin kalbinin temiz olması, iyi niyetli, dürüst bir kişiliğe sahip olması Allah Katında değerlidir. Ancak bu kalp temizliği ve samimiyetin en önemli göstergesi de kişinin Allah'ın emirlerini titizlikle yerine getirmesiyle kendini belli eder. Yoksa Kuran'da bildirilen ibadetleri yerine getirmeyen, Allah'tan korkup sakınmayan, ölçüsü Kuran ve Allah rızası olmayan bir insan ne kadar iyi niyetli olduğunu iddia ederse etsin, bu düşüncesinin ona ahirette bir faydası olmayacaktır.

Ayrıca "kalp temizliği"nin tek ölçüsü Kuran'dır. Yani bir insan ancak Kuran'a göre

samimi niyetli, ihlaslı bir insansa "kalbim temiz" diyebilir. Yoksa bir insanın kendi değer yargıları, cahiliye ölçüleriyle kalp temizliği iddiasında bulunmasının bir anlamı yoktur.

58· Kuran'a göre daha önce gönderilen kutsal kitapların durumu nedir?

Allah, Hz. Muhammed (sav)'e indirdiği Kuran'dan önce Hz. Musa'ya Tevrat'ı, Hz. Davud'a Zebur'u ve Hz. İsa'ya da İncil'i vahyetmiştir. Bu kitapların her biri gönderildikleri dönemlerde Allah'ın dinini anlatan hak kitaplar olarak peygamberler tarafından tebliğ edilmişlerdir. Ancak daha sonra bu toplumlardaki çeşitli sapkın inançlı kimseler tarafından tahrif edilmiş ve birtakım batıl bilgilerle karıştırılmıştır. Nitekim Kuran'ın gönderiliş sebeplerinden biri de bu kitapların tahrif olmuş ve gerçek dini anlatan hak bir kitabın kalmamış olmasıdır. Allah Kuran ile insanlara hak dini bildirmiştir. Kuran’ı, "Hiç şüphesiz, zikri (Kur'an'ı) Biz indirdik Biz; onun koruyucuları da gerçekten Biziz." (Hicr Suresi, 9) ayeti gereği kıyamete kadar Allah korumaktadır.

59. Kuran'da bahsi geçen "Kitap ehli" kimlerdir?

Kuran'da bahsi geçen Kitap ehli kendilerine Tevrat ve İncil indirilmiş olan Museviler ve Hıristiyanlardır. Ancak zaman içinde bu kitapların tahrif olmasının ardından Allah bu insanları uyarıp korkutmak için peygamber olarak Hz. Muhammed (sav)'i ve kutsal kitap olarak da Kuran'ı göndermiştir. Kuran'da Kitap ehli ile ilgili olan ayetlerden bazıları şöyledir:

Onların hepsi bir değildir. Kitap Ehli'nden bir topluluk vardır ki, gece vaktinde ayakta durup Allah'ın ayetlerini okuyarak secdeye kapanırlar. Bunlar, Allah'a ve ahiret gününe iman eder, maruf olanı emreder, münker olandan sakındırır ve hayırlarda yarışırlar. İşte bunlar salih olanlardandır. (Al-i İmran Suresi,113-114)

Şüphesiz, Kitap Ehlinden, Allah'a; size indirilene ve kendilerine indirilene -Allah'a derin saygı gösterenler olarak- inananlar vardır. Onlar Allah'ın ayetlerine karşılık olarak az bir değeri satın almazlar. İşte bunların Rableri Katında ecirleri vardır. Şüphesiz Allah, hesabı çok çabuk görendir. (Al-i İmran Suresi 199)

60. İnsanın dünyada yaptığı hatalarının karşılığını hemen almamasının hikmeti nedir?

Dünyada yapılan hataların karşılığının hemen verilmemesi insanı hiçbir şekilde aldatmamalı ve gevşekliğe sürüklememelidir. Çünkü Allah insanlara belirli bir süre vermekte ve böylece onların nasıl bir tavır göstereceklerini denemektedir. Güzel

davranışta bulunanlara cennet hayatını, kötülük yapanlara da cehennem hayatını vaat etmektedir. İşte böyle bir durumda yaptığı hatanın karşılığını hemen almayan bir insanın kesinlikle buna aldanmaması gerekir. Aksine Allah'ın şefkatinden, merhametinden dolayı kendisine zaman tanıdığını görmeli ve bu durumu tevbe edip, içinde bulunduğu hatayı düzeltmek için bir fırsat olarak değerlendirmelidir.

Kuran'da geçen "Eğer Allah, kazandıkları dolayısıyla insanları (azab ile) yakalayıverecek olsaydı, (yerin) sırtı üzerinde hiçbir canlıyı bırakmazdı, ancak onları, adı konulmuş bir süreye kadar ertelemektedir. Sonunda ecelleri geldiği zaman, artık şüphesiz Allah Kendi kullarını görendir." (Fatır Suresi, 45) ayeti bu gerçeği insanlara bildirmektedir.

61. İnsan aklından geçirdiği şeylerden de sorumlu olur mu?

Şeytan insanların akıllarına çeşitli kuruntular, vesveseler ya da kuşku dolu düşünceler verebilir. Eğer insan, şeytanın bu fısıltılarına aldanır, ona inanır ve onun sözleri doğrultusunda hareket ederse elbette ki bu düşüncelerinden sorumlu olabilir.

Ancak eğer bu fısıltıların şeytandan olduğunu fark eder, Allah'a sığınır ve doğru olan tavrı gösterirse bu durumda aklından geçen kötülükleri hemen dağıtır ve doğru düşünmeye başlar. Kişi şeytanın verdiği kötü düşüncelere itibar etmediği için bu düşünceler de kaybolup gider. Kuran'da müminlerin kendilerine şeytandan bir vesvese geldiğinde gösterdikleri tavır şöyle açıklanmıştır:

(Allah'tan) Sakınanlara şeytandan bir vesvese eriştiğinde (önce) iyice düşünürler (Allah'ı zikredip-anarlar), sonra hemen bakarsın ki görüp bilmişlerdir. (A'raf Suresi, 201)

Ama şunu da belirtmek gerekir ki, insan tüm bunları bilip de hala aklında vesveselerin, kuşkuların, olumsuz düşüncelerin kalmasına izin veriyorsa bunlardan sorumlu olabilir. Sürekli kafasında müminlere karşı kötülük, fitne, fücur tarzında düşünceler geçiren insan, niyetinden de sorumlu tutulabilir. Allah bir ayetinde şöyle bildirmektedir:

De ki: "Sinelerinizde olanı -gizleseniz de, açığa vursanız da- Allah bilir. Ve göklerde olanı da, yerde olanı da bilir. Allah, herşeye güç yetirendir." (Al-i İmran Suresi, 29)

62. Ölen bir kimsenin ardından üzülmek doğru olur mu?

Allah her insan için belirli bir ömür süresi belirlemiştir ve hiç kimsenin bu vaktin önüne geçmesi mümkün değildir. Bu konuda takdir Allah'ın olduğu için böyle bir

durumla karşılaşıldığında mümine düşen en güzel tavır, Allah'ın yarattığı kadere razı olmak ve bu olaya tevekkül ve teslimiyetle yaklaşmaktır. Aksinde gösterilen tevekkülsüz bir tavır Allah'ın yarattığı kadere karşı bir isyan anlamına gelir ki bu, bir müminin asla yanaşmayacağı bir tavırdır.

Dahası eğer ölen kişi mümin ise, ölüm ile birlikte Allah'ın hoşnutluğuna ve cennetine kavuşacak ve dünyayla kıyaslanmayacak kadar büyük nimetler içerisinde güzel bir hayat yaşayacaktır. Bu durumda onun için değil üzülmek, aksine böyle şerefli bir sonuca ulaşabildiği için sevinmek gerekir. Eğer ölen kişi dünyadaki hayatını Allah'ın rızasını kazanmak için geçirmemişse bu durumda da cehennemle karşılaşacaktır. Ancak bu da yine Allah'ın adaletinin bir gereği ve Allah'ın takdiri olduğu için yine üzülecek bir konu yoktur. Çünkü bu kişi kendisine bu son hatırlatıldığı halde bile bile inkar yolunu seçmiştir.

Bunun yanında insanın ölümle birlikte sevdiği bir insandan uzak kaldığı için üzülmesi de yersizdir. Zira unutulmamalıdır ki eğer o kişi de Allah'ın rızasını kazanmak için ciddi bir çaba gösterirse sonsuz cennet hayatında sevdiği insanla sonsuz bir beraberliği elde etmesi de söz konusudur. Dolayısıyla bir mümin bir başka müminin ölümünün ardından onun cennete kavuşmuş olmasını umduğu için hiçbir şekilde üzüntüye kapılmaz. Kuran'da müminlerin, ölümün ardından cennete kavuşmayı ummalarından dolayı sevinip müjdeleşmeleri tavsiye edilmiştir:

Hiç şüphesiz Allah, mü'minlerden -karşılığında onlara mutlaka cenneti vermek üzere- canlarını ve mallarını satın almıştır. Onlar Allah yolunda savaşırlar, öldürürler ve öldürülürler; (bu,) Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da O'nun üzerine gerçek olan bir vaaddir. Allah'tan daha çok ahdine vefa gösterecek olan kimdir? Şu halde yaptığınız bu alışverişten dolayı sevinip-müjdeleşiniz. İşte 'büyük kurtuluş ve mutluluk' budur. (Tevbe Suresi, 111)

63· İnsanın, çevresindeki bir kimsenin iman etmemesinden dolayı hüzne kapılması doğru mudur?

Allah'ın ve ahiretin varlığına kesin bir bilgiyle iman eden bir insan, çevresindeki insanların da kendisi gibi doğruyu görmesini ve insan fıtratına en uygun yaşam şekli olan Kuran ahlakını yaşamasını ister. Aksinde karşısındaki kimsenin sonsuz bir cehennem azabıyla karşılaşacağını bilmekten dolayı bu kimsenin iman etmesi için elinden gelen tüm çabayı harcar. Ancak unutulmamalıdır ki insan din ahlakını anlatmakla ve insanları doğru olana çağırmakla sorumludur fakat bu kimselerin imanı kabul edip etmemelerinden sorumlu değildir. Hidayeti verebilecek tek güç Allah'tır. Bir insan gece gündüz din ahlakını anlatsa, en çarpıcı anlatımları yapsa, en etkileyici örnekleri de verse, eğer Allah bu kişi için hidayet dilememişse anlatılanların hiçbiri karşı taraf üzerinde etkili olmaz. Eğer Allah dilerse de istediği kişiye istediği anda

hidayet verebilir. Takdir Allah'a aittir ve Allah hüküm verenlerin en hayırlısıdır. Allah'ın belirlediği kader, verdiği karar insanlar için en hayırlı olandır. İşte bu nedenle gösterilen tüm çabaya rağmen çevresindeki bir kimsenin iman etmemesi, mümin için hiçbir zaman için bir üzüntü vesilesi olamaz. Allah'ın takdirine teslim olmanın Kuran'a göre gösterilebilecek en güzel tavır olduğunu bilir ve tevekkül eder.

64. İnsanlara ahirette kimler şahitlik edecektir?

İnsanlar, dünyada yaptıkları her fiille, akıllarından geçirdikleri her düşünceyle hesap günü karşılaşacaklardır. "…Doğrusu Allah, herşeyin üzerinde şahid olandır." (Hac Suresi, 17) ayetiyle bildirildiği gibi Allah dünyada onların yapmakta oldukları herşey üzerinde şahittir. Kuran'da ayrıca insanların karşısına hesap günü şahit olarak getirilecek kimselerden de söz edilmektedir. Ahirette şahitlik edecek olan kimselerden bazıları şöyle haber verilmiştir:

Sonunda oraya geldikleri zaman, işitme, görme (duyuları) ve derileri kendi aleyhlerine şahitlik edecektir. (Fussilet Suresi, 20)

Ve resuller de (şahitlik için) belli bir vakitte getirildiği zaman, (Mürselat Suresi, 11)

Her ümmetten bir şahid getirdiğimiz ve onların üzerine seni şahit olarak getirdiğimiz zaman nasıl olacak? (Nisa Suresi, 41)

Bugün Biz onların ağızlarını mühürleriz; (günahtan ve sevaptan yana) kazandıklarını, elleri Bize söylemekte, ayakları (aleyhlerinde) şahitlik etmektedir. (Yasin Suresi, 65)

Yer, Rabbi'nin nuruyla parıldadı; (orta yere) kitap kondu; peygamberler ve şahidler getirildi ve aralarında hak ile hüküm verildi, onlar haksızlığa uğratılmazlar. (Zümer Suresi, 69)

Her ümmetten bir şahid göndereceğimiz gün; (artık ondan) sonra ne inkar edenlere (özür dilemeleri için) izin verilecek, ne (Allah'tan) hoşnutluk dilekleri kabul edilecek. (Nahl Suresi, 84)

Her ümmet içinde kendi nefislerinden onların üzerine bir şahid getirdiğimiz gün, seni de onlar üzerinde bir şahid olarak getireceğiz... (Nahl Suresi, 89)

Şüphesiz Biz elçilerimize ve iman edenlere, dünya hayatında ve şahidlerin (şahidlik için) duracakları gün elbette yardım edeceğiz. (Mü'min Suresi, 51)

(Artık) Her bir nefis, yanında bir sürücü ve bir şahid ile gelmiştir. (Kaf Suresi, 21)

65. Gururlu ve kibirli bir insana karşı nasıl bir tavır göstermek gerekir?

Müminlerin en önemli özelliklerinden biri de, şartlara, kişilere ve ortama göre güzel ahlaklarından ya da inançlarından taviz vermemeleridir. Bu nedenle gururlu ya da kibirli bir tavırla karşılaştıkları zaman da hiçbir şekilde karşı tarafın içerisine düştüğü hataya düşmez, aksine en mütevazi ve alçakgönüllü tavırlarıyla karşı tarafa da örnek olmaya çalışırlar. Allah'ın razı olacağını bildirdiği tavır da budur zaten. Allah Kuran'da kötü bir tavra güzel ahlakla karşılık verildiğinde bunun karşı taraf üzerinde de etkili olacağını bildirmiştir:

İyilikle kötülük eşit olmaz. Sen, en güzel olan bir tarzda (kötülüğü) uzaklaştır; o zaman, (görürsün ki) seninle onun arasında düşmanlık bulunan kimse, sanki sıcak bir dost(un) oluvermiştir. (Fussilet Suresi, 34)

66· Sabırsızlık, ümitsizlik gibi kavramların müminlerin hayatlarında yeri var mıdır?

Allah "Ey iman edenler, sabredin ve sabırda yarışın, (sınırlarda) nöbetleşin. Allah'tan korkun. Umulur ki kurtulursunuz." (Al-i İmran Suresi, 200) ayetiyle müminlere bir zorlukla karşılaştıkları zaman sabır göstermeyi tavsiye etmiştir. Müminler bu zorluğu ortadan kaldırmak için akıllarını, maddi ve manevi tüm imkanlarını sonuna kadar kullanır, ellerinden gelen tüm çabayı gösterirler.

Ancak bir yandan da zorlukların Allah'ın kendilerini denemek için yarattığı özel olaylar olduğunu ve bu olayların ardında mutlaka bir hayır gizlendiğini bilerek Allah'a tevekkül ederler. Müminlerin sabırlarında Allah'a olan bu güvenleri esastır. Allah'ın her olayı kesin olarak bir hikmet üzerine yarattığına ve müminlerin dualarını kabul ederek bu zorlukları gidereceğine dair Allah'a güçlü bir güven duyarlar. İşte bu nedenledir ki hiçbir zaman için ümitsizlik gibi bir duyguya kapılmazlar.

Allah bir ayetinde "(Benden onlara) De ki: "Ey kendi aleyhlerinde olmak üzere ölçüyü taşıran kullarım. Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin. Şüphesiz Allah, bütün günahları bağışlar. Çünkü O, bağışlayandır, esirgeyendir." (Zümer Suresi, 53) diyerek müminlere her ne olursa olsun Allah'ın rahmetinden umut kesmemeyi emretmiştir.

67· "Dünya hayatına razı olmak" ne demektir?

"Dünya hayatına razı olmak" insanın ahiret hayatını göz ardı ederek tüm planlarını sadece dünyaya göre yapması ve sadece bu dünya için yaşamasıdır. Bu kimseler yaklaşık altmış yetmiş yıl süren dünya hayatını, sonsuz ahiret hayatına tercih ederler. Dünya binlerce eksiklikle dolu iken, cennette kusursuz ve sonsuz bir hayat olduğunu unuturlar. Dünya hayatını yakın, ahiret hayatını uzak gördükleri için öncelikle kendilerince dünyanın tadını çıkarmak isterler.

Ancak burada yaptıkları en büyük yanlış bir yandan dünya hayatını yaşarken bir yandan da ahiret için hiçbir hazırlık yapmıyor olmalarıdır. Oysa ahireti hedefleyen insanlar hem dünya hayatının nimetlerinden hem de cennetin güzelliğinden yararlanabileceklerdir. Sadece dünya hayatına razı olan kimseler ise yalnızca dünyadan istifade edebilecek ama ahirette azapla karşılaşacaklardır. Kuran'da dünya hayatına razı olanların alacağı karşılık şöyle bildirilmiştir:

Bizimle karşılaşmayı ummayanlar, dünya hayatına razı olanlar ve bununla tatmin olanlar ve Bizim ayetlerimizden habersiz olanlar; İşte bunların, kazandıkları dolayısıyla barınma yerleri ateştir. (Yunus Suresi, 7-8)

68· İnsanın yakın bir akrabasının dini ibadetlerini yerine getirmesinin o insana bir faydası olur mu?

Allah "Ne yakın akrabalarınız, ne çocuklarınız kıyamet günü size bir yarar sağlayamaz. (Allah) Sizin aranızı ayıracaktır. Allah, yaptıklarınızı görendir." (Mümtehine Suresi, 3) ayetiyle hiçbir yakın akrabanın kıyamet gününde birbirine bir yarar sağlayamayacağını bildirmiştir.

Yine bir başka ayette de "... o Bize, 'yapayalnız tek başına' gelecektir." (Meryem Suresi, 80) sözleriyle Allah her insanın yaptıklarından tek başına sorguya çekileceğini hatırlatmıştır. Bu ayetlerden de anlaşılacağı gibi ahiret gününde hiçbir insanın yaptığı bir ibadet bir başkasına fayda sağlamayacaktır. Çünkü Allah her insana müstakil bir anlayış, müstakil bir vicdan vermiş ve her birini çeşitli yollarla ayrı ayrı uyarmıştır. Bu nedenle insanın eşi, çocuğu gibi en yakın kimselerin bile tüm ibadetlerini yerine getiriyor olması, kişinin kurtuluşunu sağlamaz. Aksine tüm bunları en yakınlarından gördüğü ve doğru olduğunu bildiği halde uygulamaması, ahirette bu kişiyi Allah'a karşı sorumluluk altında bırakabilir.

69· Din ahlakını bilen bir insanın bunu bir başkasına da anlatması gerekir mi? Sadece kendisinin yaşaması yeterli olur mu?

Din ahlakını öğrenen her insan bunu başkalarına da anlatmakla sorumludur. Allah "Sizden; hayra çağıran, iyiliği (marufu) emreden ve kötülükten (münkerden) sakındıran bir topluluk bulunsun. Kurtuluşa erenler işte bunlardır." (Al-i İmran Suresi, 104) ayetiyle müminlere bu sorumluluklarını bildirmiştir. Bu nedenle mümin hayatının sonuna kadar Kuran ahlakını bir yandan kendisi yaşayıp ve ibadetlerini yerine getirirken bir yandan da başkalarının aynı şekilde din ahlakını yaşaması için çaba harcamakla yükümlüdür.

Kuran'da din ahlakının başkalarına da tebliğ edilmesinin müminlerin önemli bir özelliği olduğuna şöyle dikkat çekilmiştir:

Mü'min erkekler ve mü'min kadınlar birbirlerinin velileridirler. İyiliği emreder, kötülükten sakındırırlar, namazı dosdoğru kılarlar, zekatı verirler ve Allah'a ve Resûlü'ne itaat ederler. İşte Allah'ın kendilerine rahmet edeceği bunlardır. Şüphesiz, Allah, üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir. (Tevbe Suresi, 71)

70· Çevreden ya da insanlardan çekinerek iyiliği tavsiye etmemek ve kötülükten men etmemek doğru olur mu?

Allah insanlara birbirlerine iyiliği tavsiye edip, yanlış tavırlardan da

sakındırmalarını emretmiştir. Mümin, karşı tarafın Allah'ın beğenmeyeceği bir tavır içerisinde olduğunu gördüğü zaman, Allah'ın bu emri doğrultusunda bu kişiyi doğru olana çağırır. Allah'ın Kuran'da bildirdiği konuları insanlara hatırlatma ve onları doğru olana davet etme konusunda hiçbir zaman için bir tereddüte kapılmaz. Çünkü Allah "(Bu,) bir Kitap'tır ki onunla uyarman için ve müminlere bir öğüt olmak üzere sana indirildi. Öyleyse bundan dolayı göğsünde bir sıkıntı olmasın." (A'raf Suresi, 2) ayetiyle müminlere Kuran hükümlerini başkalarına hatırlatma konusunda çekimser davranmamalarını bildirmiştir.

71· Allah'ın Afüv ve Gaffar isminin tecellilerini nasıl görürüz?

Allah'ın Afüv ismi "Affı çok olan", Gaffar ismi "Mağfireti, bağışlaması çok olan" anlamındadır. İnsan, hata yapmaya, unutmaya ve yanılmaya açık bir varlıktır. Hayatı boyunca insan binlerce kez hata yapar, binlerce kez de bu yaptıklarından dolayı pişmanlık duyar. Ancak tevbe ederse her seferinde de Allah'ı esirgeyici, affedici ve bağışlayıcı olarak bulur. Çünkü Allah kullarına merhamet eden, onları esirgeyen ve bağışlayandır. Allah, "Kim kötülük işler veya nefsine zulmedip sonra Allah'tan bağışlanma dilerse Allah'ı bağışlayıcı ve merhamet edici olarak bulur." (Nisa Suresi, 110) ayetiyle insanlara bu gerçeği bildirmiştir. Bir başka ayette ise Allah'ın şirk dışındaki tüm günahları affedebileceği bildirilmiştir:

Gerçekten, Allah, Kendisine şirk koşulmasını bağışlamaz. Bunun dışında kalanı ise, dilediğini bağışlar. Kim Allah'a şirk koşarsa, doğrusu büyük bir günahla iftira etmiş olur. (Nisa Suresi, 48)

72· Allah'ın Ğaniy isminin tecellilerini nasıl görürüz?

Ey insanlar, siz Allah'a (karşı fakir olan) muhtaçlarsınız; Allah ise, Ğaniy (hiçbir şeye ihtiyacı olmayan)dır, Hamid (övülmeye layık)tır. (Fatır Suresi, 15)

Yukarıdaki ayette bildirildiği gibi Allah, Ğaniy'dir, yani "çok zengin ve herşeyden müstağni olan"dır. İnsanlar da dahil olmak üzere tüm varlıklar her an Allah'ın varlığına, kendilerine bağışlayacağı nimetlere, Allah'ın esirgemesine ve bağışlamasına muhtaçtırlar. O'nun dilemesiyle ve kendilerine verdiği nimetlerle yaşamlarını sürdürmektedirler. Allah ise tüm eksikliklerden münezzehtir ve herşeyin tek sahibidir. Kuran'da Allah'ın bu ismi pek çok ayetle tanıtılmıştır. Bunlardan bazıları şöyledir:

-"göklerde ve yerde Allah'ı aciz bırakabilecek hiçbir şey yoktur" (Fatır Suresi, 44).

-Allah, "mülkte ortağı olmayan ve düşkünlükten dolayı yardımcıya da ihtiyacı bulunmayan"dır (İsra Suresi, 111).

-Allah, "gökleri ve yeri yaratan ve onları yaratmaktan yorulmayan"dır (Ahkaf Suresi, 33)

-Allah, "doğurmamış ve doğurulmamış"tır (İhlas Suresi, 3)

-"Göklerde, yerde, bu ikisinin arasında ve nemli toprağın altında olanların tümü O'nundur" (Taha Suresi, 6)

-"Şüphesiz Biz, gerçekten Biz yaşatır ve öldürürüz ve varis olanlar Biziz" (Hicr Suresi, 23)

73· Allah'ın Mühevvin isminin tecellilerini nasıl görürüz?

Mühevvin ismi Allah'ın "zorlukları hafifleten" sıfatını ifade eder. Kuran'ın "... Allah size kolaylık diler, zorluk dilemez..." (Bakara Suresi, 185) ayetiyle Allah'ın Mühevvin sıfatına dikkat çekilmiştir. Allah Kendisine sığınan kullarının işlerini kolaylaştıracağını, onlara yardım edeceğini, kalplerine bir huzur ve güven duygusu vererek onları

destekleyeceğini ve ayaklarını sağlamlaştırarak kararlılıklarını arttıracağını bildirmiştir. Onlara kaldıramayacakları bir yük yüklemeyeceğini belirtmiş, dahası karşılaştıkları zorluklara karşı, Allah için güzel bir sabır ile sabrettikleri zaman da onları Katından yardımıyla destekleyeceğini müjdelemiştir. Ayrıca Allah "Demek ki, gerçekten zorlukla beraber kolaylık vardır" (İnşirah Suresi, 5) ayetiyle de insanlara zorlukların ardından mutlaka kolaylık kılacağını bildirmiştir.

74· Allah'ın Şafi isminin tecellilerini nasıl görürüz?

Allah'ın Şafi ismi "şifa veren" anlamındadır. Hastalığı yaratan Allah olduğu gibi bu hastalıkları giderebilecek ve insanlara şifa verebilecek tek güç de yine Allah'tır. Elbette ki Allah her hastalık için pek çok tedavi yöntemi ve ilaç da yaratmıştır, ancak tüm bunlar bir insana yine ancak Allah'ın dilemesiyle şifa verebilir. Allah dilemediği sürece hiçbir doktor, hiçbir tedavi yöntemi veya hiçbir ilaç tek başına bir insanı iyileştirmeye yeterli olamaz. Hz. İbrahim'in Kuran'da yer alan "Hastalandığım zaman bana şifa veren O'dur;" (Şuara Suresi, 80) sözleri de bu gerçeği dile getirmektedir.

75· Allah'ın Münzir isminin tecellilerini nasıl görürüz?

Allah'ın Münzir isminin anlamı "uyarıp korkutan"dır. Allah indirdiği hak kitaplar ile insanlara doğruyu ve yanlışı bildirir ve onları ahirette karşılarına çıkacak olan cehennem azabına karşı uyarır. Bir ayette Kuran'ın indirilişindeki bu amaç şöyle açıklanmıştır: "İşte bu (Kur'an) uyarılıp korkutulsunlar, gerçekten O'nun yalnızca bir tek ilah olduğunu bilsinler ve temiz akıl sahipleri iyice öğüt alıp düşünsünler diye bir bildirip-duyurma (bir belağ)dır." (İbrahim Suresi, 52) Bunun yanında Allah'ın tarih boyunca gelmiş geçmiş her topluluğa elçilerini göndermesi de yine aynı amaçladır. Kuran'da peygamberlerin insanlara doğru yolu gösterdiği, onları Allah'ın azabıyla uyardığı ve cennet ile müjdelediği şöyle bildirilmiştir:

Elçiler; müjdeciler ve uyarıcılar olarak (gönderildi). Öyle ki elçilerden sonra insanların Allah'a karşı (savunacak) delilleri olmasın. Allah, üstün ve güçlü olandır, hikmet ve hüküm sahibidir. (Nisa Suresi, 165)

76· Allah'ın Kuran'da sevdiğini bildirdiği özellikler nelerdir?

Bir ayette Hz. Şuayb'ın "Rabbinizden bağışlanma dileyin, sonra O'na tevbe edin. Gerçekten benim Rabbim, esirgeyendir, sevendir." (Hud Suresi, 90) sözleriyle kavmine Allah'ın sevgisini hatırlattığı bildirilmektedir. İman eden, Allah'tan korkup sakınan, Kuran'ın hükümlerini titizlikle yerine getiren ve ciddi bir çaba ile ahiret için çalışan her insan Allah'ın sevgisini, rızasını ve hoşnutluğunu kazanmayı umabilir. Allah'ın bu sevgisini kimlere yönelteceğini bildirdiği ayetlerden bazıları ise şöyledir:

Allah, iyilik yapanları sever

"... İyilik edin. Şüphesiz Allah iyilik edenleri sever." (Bakara Suresi, 195)

Allah, adaletle hükmedenleri sever

"... (her konuda) adil davranın. Şüphesiz Allah adil olanları sever." (Hucurat Suresi,9)

Allah sakınanları sever

"Hayır; kim ahdine vefa eder ve sakınırsa şüphesiz Allah da sakınanları sever." (Al-i İmran Suresi, 76)

Allah sabredenleri sever

"... Allah sabredenleri sever." (Al-i İmran Suresi, 146)

Allah tevekkül edenleri sever

"... Şüphesiz Allah, tevekkül edenleri sever." (Al-i İmran Suresi, 159)

Allah arınanları sever

"... Allah arınanları sever." (Tevbe Suresi, 108)

Allah muttaki olanları sever

"... Şüphesiz Allah, muttaki olanları sever." (Tevbe Suresi, 7)

Allah, Kendi yolunda saf bağlayarak çarpışanları sever

"Şüphesiz Allah, Kendi yolunda, sanki birbirlerine kenetlenmiş bir bina gibi saf bağlayarak çarpışanları sever." (Saff Suresi, 4)

77· Allah'ın Kuran'da sevmediğini bildirdiği özellikler nelerdir?

Bu konuda Kuran'da bildirilen ayetlerden bazıları şöyledir:

Allah günahkar kafirlerin hiçbirini sevmez

Allah, faizi yok eder de, sadakaları arttırır. Allah, günahkar kafirlerin hiçbirini sevmez.
(Bakara Suresi, 276)

Allah zalim olanları sevmez

"İman edip salih amellerde bulunanların ecirleri eksiksiz ödenecektir. Allah, zalim olanları sevmez." (Al-i İmran Suresi, 57)

Allah büyüklük taslayıp böbürleneni sevmez

Allah'a ibadet edin ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anne-babaya, yakın akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolda kalmışa ve sağ ellerinizin malik olduklarına güzellikle davranın... (Nisa Suresi, 36)

Allah ihanette ilerlemiş günahkarı sevmez

Kendi nefislerine ihanet edenlerden yana mücadeleye girişme... (Nisa Suresi, 107)

Allah aşırı gidenleri sevmez

...Elbette Allah aşırı gidenleri sevmez. (Bakara Suresi, 190)

Allah bozguncuları sevmez

...Yeryüzünde bozgunculuğa çalışırlar. Allah ise bozguncuları sevmez. (Maide Suresi, 64)

O, iş başına geçti mi (ya da sırtını çevirip gitti mi) yeryüzünde bozgunculuk çıkarmaya, ekini ve nesli helak etmeye çaba harcar. Allah ise, bozgunculuğu sevmez. (Bakara Suresi, 205)

Allah israf edenleri sevmez

...Ürün verdiğinde ürününden yiyin ve hasad günü hakkını verin; israf etmeyin. Çünkü O, israf edenleri sevmez. (En'am Suresi, 141)

Ey Ademoğulları, her mescid yanında ziynetlerinizi takının. Yiyin, için ve israf etmeyin. Çünkü O, israf edenleri sevmez. (A'raf Suresi, 31)

Allah haddi aşanları sevmez

Rabbinize yalvara yalvara ve için için dua edin. Şüphesiz O, haddi aşanları sevmez. (A'raf Suresi, 55)

Allah ihanet edenleri sevmez

...Gerçekten Allah, ihanet edenleri sevmez. (Enfal Suresi, 58)

Allah müstekbirleri sevmez

Şüphesiz Allah, onların saklı tuttuklarını ve açığa vurduklarını bilir; gerçekten O, müstekbirleri sevmez. (Nahl Suresi, 23)

Allah hain ve nankör olan kimseyi sevmez

Şüphesiz Allah, (müşriklerin saldırı ve sinsi tuzaklarını) iman edenlerden uzaklaştırmaktadır. Gerçekten Allah, hain ve nankör olan kimseyi sevmez. (Hac Suresi, 38)

Allah şımararak sevince kapılanları sevmez

...Hani kavmi ona demişti ki: "Şımararak sevinme, çünkü Allah, şımararak sevince kapılanları sevmez." (Kasas Suresi, 76)

Allah büyüklük taslayıp böbürleneni sevmez

"İnsanlara yanağını çevirip (büyüklenme) ve böbürlenmiş olarak yeryüzünde yürüme. Çünkü Allah, büyüklük taslayıp böbürleneni sevmez." (Lokman Suresi, 18)

Allah zalimleri sevmez

Kötülüğün karşılığı, onun misli (benzeri) olan kötülüktür. Ama kim affeder ve ıslah ederse (dirliği kurup-sağlarsa) artık onun ecri Allah'a aittir. Gerçekten O, zalimleri sevmez. (Şura Suresi, 40)

78· Evrimcilerin, bir canlının doğar doğmaz kendi türünün özelliklerine ait bilgilere nasıl sahip olduğu, sergilediği bilinçli, planlı ve akılcı davranışların nasıl ortaya çıktığı sorularına verdikleri cevaplar nelerdir?

Buna benzer sorulara evrimciler açık ve kesin cevaplar veremezler. Ancak, bu tip durumlarda evrimcilerin başvurdukları bir açıklama vardır. Hayvanların içgüdüleri ile bu davranışları gösterdiklerini iddia ederler. İçgüdü kelimesi evrimci bilim adamları tarafından, hayvanların doğuştan sahip oldukları bazı davranışları tanımlamak için kullanılır. Ancak bu içgüdünün nasıl edinildiği, ilk olarak nasıl ortaya çıktığı ve nesilden nesile nasıl aktarıldığı soruları her zaman cevapsızdır. Evrimci genetikçi Gordon R. Taylor, *The Great Evolution Mystery* isimli kitabında içgüdülerle ilgili bu çıkmazı şöyle

ifade etmektedir:

İçgüdüsel bir davranış ilk olarak nasıl ortaya çıkıyor ve bir türde kalıtımsal olarak nasıl yerleşiyor diye sorsak, bu soruya hiçbir cevap alamayız.

79. Evrimciler içgüdüyü nasıl tanımlarlar?

Evrimciler içgüdüyü, canlıların genlerine programlanmış olan davranışlar olarak tanımlarlar. Örneğin evrimcilere göre göç eden canlılar, ilk kez çıktıkları göç yolculuğunda yönlerini içgüdülerine uyarak bulmaktadırlar. Bir kuşun ya da bir yılan balığının binlerce kilometrelik yolculuğu tamamlayabilmesini sağlayan içgüdüleridir. Yani göçmen kuşların, yılan balıklarının, kaplumbağaların nereye gidecekleri genlerine programlanmıştır. Bu durumda akla bu programı kuşların genlerine kimin yerleştirdiği sorusu gelecektir. Çünkü her programın bir programlayıcısı vardır. Öyleyse canlılardaki içgüdülerin programlayıcısı kimdir?

Bu sorulara evrimcilerin verdikleri cevap sadece bir göz boyamadan ibarettir. Evrimcilere göre yeryüzündeki tüm canlılar özelliklerini "tabiat ana" ya da "doğa ana" adını verdikleri kavramlar sayesinde kazanmışlardır. Bu kavramların nelerden oluştuğunu bir düşünelim; taş, toprak, çimen, ağaçlar, çiçekler… Bir ağacın bir arıya nasıl petek yapacağını, petekleri oluşturduğu altıgenlerin kaçar derecelik eğimlerinin olacağını ya da bir kuşa yuva yapmayı öğretmesi mümkün değildir. Doğada bulunan hiçbir şeyin başka bir canlıya akıl ve bilinç gerektiren hareketler yaptırması mümkün değildir. Böyle bir iddia akıl ve bilim dışı bir iddia olacaktır. Canlılara tüm bunları yaptıran, sahip oldukları özellikleri onlara veren bir Akıl Sahibi olduğu çok açık bir gerçektir. Bu sınırsız aklın sahibi de hiç kuşkusuz ki tüm alemlerin Rabbi olan Allah'tır.

Evrimcilerin "içgüdü" olarak tanımladıkları veya "programlanma" olarak nitelendirdikleri bütün davranışlar Allah'ın ilhamı sayesinde gerçekleşmektedir.

80. Doğada pek çok örneğini gördüğümüz fedakarlıklara, canlılar arasındaki yardımlaşmalara ve şefkat dolu davranışlara evrimciler nasıl bir açıklama getirmektedirler?

Evrimciler bu konulara tutarlı açıklamalar getirememektedirler. Bu konuyu birkaç örnek üzerinde detaylandıralım: Erkek boynuzlu kuş son derece korumalı bir yuva yapar ve dişi kuşu içine yerleştirir. Daha sonra yavrular yumurtadan çıkıp büyüyene kadar dişisine ve yavrularına sürekli yemek taşır, onlara bakar. Bakımlarını hiç aksatmaz. Bir penguen dondurucu kış ayları süresince yumurtalarının başından hiç ayrılmaz, hiç beslenmeden kuluçkada durur. Birçok balık türü yumurtaları ve larvaları için çok özenli yuvalar hazırlar. Örneğin erkek dikenli balıklar su bitkilerinden parça toplarlar, böbreklerinden salgılanan yapışkan bir sıvıyı fışkırtıp, bitki parçalarını birbirine yapıştırarak bir yuva yaparlar. Daha sonra çevresinde yüzerek bu yuvaya düzgün bir biçim verirler. Yuvada yaptıkları tünele dişilerin yumurtlamasını sağlayarak, yumurtaların bütün bakımını üstlenirler. Yuvayı onarmak, yumurtalara oksijen sağlamak için suyu dalgalandırmak, nöbet bekleyerek onları korumak gibi bütün görevler erkek balığa aittir.

Doğada bunlara benzer pek çok örnek vardır. Bu davranışların ortaya çıkışlarının

evrim mekanizmaları ile açıklanması ise imkansızdır. Bu nedenle evrimciler canlılardaki bu özelliklerin nasıl ortaya çıktığı sorusunu cevapsız bırakırlar. Evrimci profesörlerden Dr. Cemal Yıldırım, bir annenin yavrusuna olan sevgisi gibi davranışların evrim mekanizmaları ile açıklanamayacağını şöyle ifade etmektedir:

Annenin yavru sevgisini, hiçbir ruhsal öğe içermeyen "kör" bir düzenekle (doğal seleksiyon) açıklamaya olanak var mıdır? Biyologların (bu arada Darwincilerin) bu tür sorulara doyurucu yanıt verdiklerini söylemek güçtür, kuşkusuz. (Cemal Yıldırım, Evrim Kuramı ve Bağnazlık, s. 185)

81· Canlılardaki fedakarlık ve benzeri davranışların evrim teorisi için önemli ve çözülemeyen birer sorun olmalarının asıl nedeni nedir?

Canlılardaki fedakarlık ve işbirliğine dayalı davranışlar evrim teorisinin geçersizliğini tüm açıklığıyla ortaya koyar. Bunun asıl nedeni teorinin kurucusu olan Darwin'in iddialarını dayandırdığı mekanizmadır. Evrim teorisinin iddialarından biri olan doğal seleksiyon mekanizmasına göre, canlılardan ortama en iyi uyum sağlayanlar hayatta kalır, güçsüz olanlar ve çevre koşullarına uyum sağlayamayanlarsa elenirler. Bu da canlılar arasında yardımlaşma değil, rekabet olmasını gerektirir. Oysa doğaya baktığımızda evrimcilerin iddia ettikleri gibi sadece güçlülerin yaşadığı ve kıyasıya bir yaşam mücadelesinin sürdüğü bir ortam olmadığını görürüz.

Bütün canlılar yaşamak için avlanırlar, kendilerini korumak için savaşırlar. Ama bunların yanısıra doğada yavrularını korumak için fedakarlıkta bulunan, sürüsünün güvenliği için kendi yaşamını tehlikeye atan pek çok canlı vardır. Farklı türler arasında birbirlerinin çıkarını koruma da sık karşılaşılan davranışlardandır.

Evrim teorisi doğanın yalnızca bir savaş yeri olduğunu iddia ettiği için canlılardaki fedakar davranışlara açıklama getirememektedir. Örneğin evrimciler sürüdeki gözcü kuşun düşman yaklaştığında çığlık atarak neden kendisini feda ettiğini ya da başka bir kuş türünün düşmanı yavrularından uzaklaştırmak için yaralı taklidi yaparak dikkati kendi üzerine çekmesini açıklayamazlar. İşte bu durum teorinin geçersizliğini ortaya koyarken bir yandan da bu canlıları Allah’ın yarattığını kanıtlayan bir delil olmaktadır.

82· Evrim teorisinin "doğal seleksiyon" mekanizması neden geçersizdir?

Doğal seleksiyon, "bir canlı için faydalı olan bir değişimin (bu değişim yapısal olabilir veya davranışlarla ilgili olabilir) diğerlerinin arasından seçilerek o canlıda kalıcı hale gelmesi ve bu şekilde bir sonraki nesle aktarılması"dır. Bu iddiada dikkat edilmesi gereken çok önemli noktalar vardır. Bunlardan ilki, bu tezin doğayı, faydalı ve zararlı davranışları ayırt edebilen, bilinçli ve karar verebilen bir güç olarak göstermeye çalışmasıdır.

Öncelikle doğada böyle bir kararı verebilecek bir güç yoktur, doğadaki herhangi bir başka canlı da böyle bir yeteneğe sahip değildir. Böyle bir seçimi sadece o canlıları tasarlayan akıl yapabilir ki, tüm canlılar Allah'ın kontrolü altında hareket ederler.

Doğal seleksiyon mekanizmasına göre, kazanılan davranışların kalıtım yoluyla sonraki nesillere aktarılması gerekmektedir. Burada da gözden kaçırılmaması gereken bir nokta vardır. Canlılar tecrübe yoluyla bazı şeyleri öğrenseler de bunu daha sonraki nesillere aktarmaları imkansızdır. Bu konudaki ilginç örneklerden biri, işçi karıncalardır. Karınca kolonilerindeki bütün sorumluluk işçi karıncalara aittir. Bu karıncaların özelliklerinden biri kısır olmalarıdır. Yani bu canlıların sahip oldukları yetenekleri daha sonraki nesillere kalıtım yoluyla aktarmaları imkansızdır. Ancak buna rağmen kısacası doğal seleksiyon mekanizmasıyla canlıların giderek gelişen özelliklere sahip olmaları ve bunları kendilerinden sonraki nesillere aktarmaları mümkün değildir.

83· Her canlı doğar doğmaz kendi türüne özgü davranışlar göstermeye başlar. Bu davranışların tesadüflerle açıklanması mümkün müdür?

Elbette ki böyle bir şey mümkün değildir. Bunu görmek için tek bir örnek bile yeterli olacaktır. Yeni doğmuş bir ipek böceği tırtılını ele alalım. Dünyanın tek seferde en fazla yumurta yumurtlayan canlılarından biri de ipek böceğidir. Bir seferde 450-500 yumurta yumurtlayan ipek böcekleri yumurtalarını korumak ve etrafa saçılmalarını önlemek için, onları salgıladıkları çok özel bir iplikle birbirlerine bağlarlar. Yumurtadan çıkan tırtıllar, ilk olarak kendilerine uygun bir dal bulur ve aynı iplikle kendilerini bu dala bağlarlar. Bunun hemen arkasından da vücutlarından salgıladıkları ayrı bir iplikle kendilerine koza örmeye başlarlar. Tırtıl bu işlem sırasında ortalama 900 ila 1500 m. uzunluğunda iplik salgılar. Yeryüzünde her gün dünyaya gelen sayısız tırtıl aynı şekilde hareket eder. Böyle zor ve karmaşık işlemleri bir ipekböceği tırtılının tesadüfen öğrendiğini ve daha sonra bunları kendinden sonraki nesillere öğrettiğini iddia etmek ise elbette ki son derece mantıksızdır. Allah yarattığı her canlıya farklı özellikler verir. Bu özellikler her yeni nesilde aynıdır, hiç değişmez, gelişim göstermez. Tırtıl her zaman tırtıldır ve her zaman aynı kozayı örer. Bu, Allah'ın sanatıdır. Allah herşeye güç yetirendir.

84· Canlılar fedakarlığı sadece kendi yavrularına karşı göstermezler. Aynı türün diğer bireylerinin yavrularının bakımıyla da aynı şekilde ilgilenirler. Bu da evrimciler açısından bir çelişki değil mi?

Canlıların kendilerine ait olmayan yavrulara bakmaları evrimcilerin "doğadaki mücadele" iddialarını tamamen geçersiz kılan bir delildir. Evrimcilerin bir iddiası, hayvanların genlerini bir sonraki nesle aktarmak için yavrularına fedakarca davranışlar

gösterdikleridir. Bu nedenle canlıların kendi yavruları dışında, aynı türün diğer bireylerine de yardım etmeleri evrim teorisinin açıklamakta en zorlandığı konulardan biridir. Bunu örneklerle de görebiliriz. Misk öküzlerinde, sürünün herhangi bir saldırıya maruz kalması durumunda yetişkin öküzler yanyana durarak bir daire oluştururlar ve sürüdeki bütün yavruları ortalarına alırlar. Böylelikle yavrular için kesin bir koruma sağlamış olurlar. Aynı şekilde yunuslar da sürü halinde dolaşırlar ve birbirlerini tehlikelere karşı korurlar. Bir yunus doğum yaparken yanında mutlaka anne yunusa yardımcı olan başka yunuslar da bulunur. Afrikalı av köpekleri de sürü halinde yaşayan canlılardandır. Erkekler ve dişiler yavruların bakımı konusunda iş bölümü yaparlar. Bir avı öldürdükten sonra sürüdeki yetişkinler yavruların etrafında daire oluştururlar ve ilk olarak yavruların beslenmesine izin verirler.

Aynı şekilde arı, karınca gibi canlıların koloni içindeki fedakarca davranışları da Darwin'in "güçlü olan yaşar, zayıf olan ise ezilerek yok olur" tezini geçersiz kılmaktadır.

85. Doğadaki pek çok canlı kendisinden umulmayacak işleri büyük bir başarıyla gerçekleştirir. Bazen vücutlarında bir kimya fabrikası varmış gibi hareket ederler, bazen de en zor koşullara dayanacak çok özel mekanizmalarını kullanırlar. Evrimciler canlılardaki bu gibi tasarım örneklerine nasıl bir açıklama getirmektedirler?

Evrimciler canlılardaki kompleks mekanizmalar karşısında suskun kalmaktadır. Teoriyi geçersiz kılan tasarım örneklerinden biri, bombardıman böceğidir. Bombardıman böceği düşmanlarına karşı, arkasındaki bir delikten kaynar sıcaklıkta özel bir kimyasal sıvı fışkırtarak kendisini savunur. Bu kimyasal silah nasıl çalışır?

Bu sorudan yola çıkan bilim adamları son derece şaşırtıcı bulgular elde etmişlerdir. Bombardıman böceği, gizli salgı bölmelerinde iki kimyasal maddenin konsantre bir karışımını yapar: Hidrojen peroksit ve hidro-kinon. Bunların karışımı, toplama keseciği denilen saklama odasında birleşir. Bu toplama kesesi, patlama odacığı denilen ikinci bölmeye bağlanır. Bu iki bölme, insan kalbindeki kapakçıklı kas sistemi gibi bir sistemle birbirinden ayrılmıştır. Böcek tehdit edildiğini anladığında, toplama kesesindeki kaslarını kasar. Aynı anda bu odayı, patlama odasından ayıran bağlantı kaslarını serbest bırakır ve aradaki kapak açılır. Bu sayede, salgılanan kimyasal karışım patlama odacığına girer ve patlamayı gerçekleştirecek katalizör enzimleriyle karşılaşır. Bu aşamada hemen patlama odacığının kapağı kapanır. Hidrojen peroksit, su ve oksijene ayrışır. Oksijen, hidrokinon ile tepkimeye girerek daha fazla su oluşturur ve "kinon" denilen tahriş edici kimyasal madde üretilir. Bu reaksiyon sırasında oldukça yüksek bir ısı açığa çıkar. Kimyasal madde bu aşamada kaynama noktasına ulaşır ve bu karışım, böceğin vücudunun arka kısmında ye alan boru şeklindeki özel bir kanalla dışarı püskürtülür. Ve böylece böcek, düşmanını zehirli bir kimyasal madde olan kinon ile haşlar.

Böceğin vücudunda gerçekleşen tüm bu zincirleme reaksiyon göz açıp kapayıncaya kadar gerçekleşir. Bu sistemin hiç hatasız işlemesi çok önemlidir. Çünkü sistemdeki herhangi bir aksaklık patlamanın gerçekleşmemesi ve böceğin ya düşmanı tarafından öldürülmesi ya da patlamanın böceğin vücudunun içinde gerçekleşmesi anlamına gelecektir. Kısacası bombardıman böceğinin savunma sisteminin tam olarak işlemesi için bütün parçalarının aynı anda ve eksiksiz bir şekilde var olması gereklidir. Bu da, böceğin yaratılmış olması demektir.

86· Doğadaki canlılar kendi kendilerini tedavi etmeyi nasıl öğrenmiş olabilirler? Bu evrimcilerin iddia ettikleri gibi tesadüfen gelişmiş bir özellik olabilir mi?

Böyle bir şey elbette ki mümkün değildir. Bunu bir örnekle görelim. Bezuar keçisi, ne zaman bir yılan tarafından ısırılsa, yaşadığı çevrede yetişen sütleğen bitkisi türlerinden birini yiyerek kanına karışan yılan zehirini sütleğen sıvısındaki "öforbon maddesi" sayesinde etkisiz hale getirir. Günlük otlamaları sırasında ise sütleğenlere ağzını bile sürmez. Bu Bezuar keçilerinin sütleğen otlarının kimyasal yapısını ve bu otun yılan zehirine iyi geldiğini bilmeleri demektir. Bu bilgiyi Bezuar keçileri nasıl edinmişlerdir? Keçilerin, kendilerini yılan ısırdığında buldukları tüm otları yiyerek, yani deneme-yanılma metodunu kullanarak hangi otun zehirlenmeyi engelleyeceğini bulmaları elbette ki mümkün değildir. Öyleyse bu keçiler yılan zehirine karşı hangi otun etkili olacağını, yılan ısırdığında nasıl tedavi olacaklarını nereden bilmektedirler? Bu bilgileri onlara öğreten kimdir? Bu soruların tek bir cevabı vardır. Bezuar keçileri, dünyadaki her canlı gibi Allah'ın ilhamı ile hareket etmektedirler. Allah, onlara nasıl

davranmaları gerektiğini öğretmiştir.

87· Evrimciler ilkel bir bakteri hücresinin şartların zorlaması sonucunda fotosentez yapmaya başladığını ve evrimleşerek bitkileri oluşturduğunu iddia ederler. Bakterilerin böyle kompleks bir işlemi kendi kendilerine başlatmış olmaları mümkün müdür?

Evrimciler, ilk bakterilerin beslenme ihtiyacı dolayısıyla fotosentez yapmaya başladıklarını iddia ederler, ama böyle bir şey mümkün değildir. Çünkü canlıların açlığa dayanma süreleri çeşitlilik gösterse de besin bulamayan her canlının kaçınılmaz sonu ölümdür. Bu iddia doğrultusunda cevaplanması gereken sorular vardır. Aç kalan bir canlı milyonlarca yıl süren bir zaman sürecinde ölmeden nasıl beklemiştir? Üstelik de bu açlık neticesinde bakteriler çok daha gelişmiş bir canlıya dönüşerek, fotosentez gibi pek çok aşaması günümüzde çözülememiş, suni olarak bile taklit edilemeyen bir işlemi yapmaya başlamışlardır.

Bitkiler bakterilerden evrimleşmiş olamazlar. Çünkü bakteri hücresi ile bitki hücresi yapı olarak birbirinden çok farklıdır. Sadece DNA'larının yapısı incelendiğinde bile çok farklı oldukları rahatlıkla görülecektir. Örneğin bitki hücresindeki DNA molekülü çift katlı bir zarla saklanır, bakteri hücresindeki DNA molekülü ise hücre içinde serbest durmaktadır. Bakteri hücresindeki DNA molekülünde az sayıda protein vardır. Ancak bitki hücresindeki DNA molekülü bir uçtan diğer uca kadar proteinlere bağlıdır. Bakteri hücresindeki DNA molekülü tek bir hücreye ait bilgi taşır oysa bitki hücresindeki DNA bitkinin tümüne ait bilgileri taşır.

Bakterilerde hiç organel bulunmaz, bitki hücrelerindeyse her biri çok kompleks yapılara sahip birçok organel bulunur. Bu gerçeğin evrimciler de farkındadır. Örneğin ünlü evrimci bilimadamı Prof. Ali Demirsoy aşağıdaki sözleriyle bu durumu açıkça itiraf etmektedir:

Karmaşık hücreler hiçbir zaman ilkel hücrelerden evrimsel süreç içerisinde gelişerek meydana gelmemiştir. (Ali Demirsoy, Kalıtım ve Evrim, s. 79)

88· Evrimciler su yosunlarının kara bitkilerine dönüştüğünü iddia ederler. Bu iddia ne derece doğrudur?

Evrimcilerin bu iddiaları da diğerleri gibi asılsızdır. Evrimcilerin iddialarına göre su yosunları denizlerdeki gel-gitler sonucunda deniz kıyılarına tutunurlar ve bir süre sonra kara bitkilerine dönüşerek kıyılardan içerilere doğru ilerlerler. Acaba evrimcilerin bu hayali varsayımı gerçeğe ne kadar yakındır?

Su yosunlarının karaya geçmeleri durumunda yaşamalarını imkansız kılacak çok sayıda etken vardır. Bunlardan en önemlilerine kısaca bir göz atalım:

1-Kuruma Tehlikesi: Suda yaşayan bir bitkinin karada yaşayabilmesi için öncelikle yüzeyinin fazla su kaybından korunması gerekmektedir. Aksi takdirde bitki kuruyacaktır. Kara bitkileri, kurumadan korunmak için özel sistemlerle donatılmışlardır. Bu sistemlerde çok önemli detaylar vardır. Böyle hassas bir sistemin tesadüfen oluşması ihtimal dışıdır, imkansızdır. Eğer böyle bir sistem bitkide yoksa, bitkinin bu sistemin gelişmesini bekleyecek milyonlarca yıl zamanı da yoktur. Böyle bir durumda bitki bir süre sonra kurur ve ölür. Kaldı ki bu çok özel sistemler, milyonlarca ve milyarlarca yıl geçse de tesadüfen oluşamayacak kadar kompleks sistemlerdir.

2-Beslenme: Su bitkileri, ihtiyaçları olan suyu ve mineralleri direkt olarak içinde bulundukları sudan alırlar. Dolayısıyla karaya çıkıp, yaşamaya çalışan bir su yosununun beslenme problemi ortaya çıkacaktır. Bunu halletmeden yaşamını sürdürmesi ise imkansızdır.

3-Üreme: Su yosununun karadaki kısa ömrü sırasında üremek için herhangi bir şansı da olamaz. Çünkü su yosunları her türlü işlerinde olduğu gibi, üreme hücrelerini dağıtma işleminde de suyu kullanırlar.

4-Oksijenin yıkıcı etkisinden korunma: Karaya geçtiği iddia edilen su yosunu oksijeni o ana kadar suda çözünmüş olarak almıştır. Evrimcilerin iddiasına göre karaya geçtiği anda oksijeni daha önce hiç karşılaşmadığı bir biçimde, yani havadan direkt olarak almak zorundadır. Bilindiği gibi normal şartlar altında havadaki oksijenin organik maddeler üzerinde yıkıcı etkisi vardır. Karada yaşayan canlılar, bu etkiden zarar görmemelerini sağlayacak sistemlere sahiptirler. Su yosunu bir su bitkisidir dolayısıyla oksijenin olumsuz etkilerinden korunmak için gerekli olan enzimlere sahip değildir. Bu yüzden karaya geçtiği anda oksijenin zararlı etkisinden kurtulması mümkün değildir. Böyle bir sistemin oluşmasını beklemesi gibi bir durum da söz konusu değildir. Karaya çıkan bir su yosunu zaman içinde kaçınılmaz olarak kuruyarak yok olacaktır.

Görüldüğü gibi bir su yosununun karaya geçme ve karada yaşama gibi bir şansı yoktur. Karaya çıktığı ilk anda, karada yaşayan bir bitki gibi, rahatça yaşayabilmesi için kusursuz işleyen pek çok mekanizmaya sahip olması gereklidir.

Sonuçta ortaya çıkan gerçek şudur: Bir su bitkisinin ne kadar süre geçerse geçsin, şartlar ne olursa olsun bir kara bitkisine dönüşmesi imkansızdır.

Özetle, canlıların tesadüfler sonucu ortaya çıktıklarını öne süren evrim teorisi, gerçeklere aykırı bir hurafeden ibarettir. Çünkü tüm canlıları, Allah yaratmıştır.

Dediler ki: "Sen Yücesin, bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yok.
Gerçekten Sen, herşeyi bilen, hüküm ve hikmet sahibi olansın."
(Bakara Suresi, 32)

Allah'a yakınlaşmak ne demektir?
Bir müminin Allah'a yakınlıkta hedefi ne olmalıdır?
Kuran'a göre peygamberlere karşı saygı nasıl olmalıdır?
Bir başkasının dua etmesi insana fayda getirir mi?
Korku ile ümit arasında dua etmek ne demektir?
Kuran'da ahirette hesap verirken insanların derilerinin işitme ve görme duyularının
konuşacağı bildirilmiş midir?
Gayb ne demektir?
Kıyamet saatinin vaktini bilmek mümkün müdür?
Kuran'da haber verilen "Kalbinde hastalık bulunan kimseler" kimlerdir?
İbadetlerde süreklilik nasıl olmalıdır?
Kuran'a göre anne ve babaya karşı gösterilmesi gereken tavır nasıl olmalıdır?

Allah Kuran ayetlerinde insanları Kendisine yakınlaşmak için vesileler aramaya çağırmıştır. Her insanın en önemli hedefi Allah'ın bu çağrısına uygun olarak çaba harcamaktır. Bunun için Allah'ın dinini çok iyi bilmek gerekmektedir. Bu kitaptaki sorular ve cevaplar, dini her yönüyle öğrenmek isteyenlere yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır.